

Mijn natuurgebiedje voor uw Termunckveld?

Gewestplan voor Termunckveld vernietigd

Op 15 april komt er — hopelijk — klaarheid over de vraag of de KU Leuven Termunckveld ooit tot een wetenschapspark zal kunnen omvormen. Een aantal partijen staan in deze zaak tegenover elkaar: het Aktiecomité 'Groen en Landelijk Terbank', de verenigde-buurtbewoners dus, de vzw Natuureservaten en de Leuvense universiteit, die het waardevol landbouw- en recreatiegebied wil gebruiken om er een wetenschapspark neer te poten.

De Raad van State zal zich binnen drie weken ten gronde uitspreken over de wijzigingen in het Gewestplan, die in 1993 aangevraagd waren door het Vlaams gewest. Het gaat in totaal om een veertigtal gebieden. Vorige week lekte het advies van de auditeur uit in de pers: blijkbaar acht hij het raadzaam om de Gewestplanwijziging te schorsen, zij het enkel voor het Termunckveld. Het advies van de auditeur wordt in 99 procent van de gevallen gevolgd, en het is dus zeer waarschijnlijk dat de wijziging er niet doorkomt. Op het kabinet van minister van ruimtelijke ordening Eddy Baldewijns (SP) wenste men op dit feit niet te reageren "daar wij niet over de noodzakelijke stukken beschikken om hier uitspraken over te doen."

Het Aktiecomité reageerde drie jaar geleden op de plannen van de universiteit door naar de Raad van State te stappen. Twee jaar geleden kreeg de KU Leuven dan alsnog nul op het rekest en werden de wijzigingen van Termunckveld in het Gewestplan op basis van procedurefouten geschorst. De andere wijzigingen zullen gewoon doorgaan. Een — voorlopige — (Pyrrhus)overwinning voor het Aktiecomité dus, dat het hier echter niet bij laat en vrees dat de plannen van de universiteit er op lange termijn toch nog zullen doorkomen.

Dat het comité met de uitspraak niet echt tevreden is, wordt nader verklaard door Michel De Meyere: "De Gewestplanwijziging gaat immers gewoon door, alleen het Termunckveld wordt 'op basis van procedurefouten' afgewezen. Het zijn die 'procedurefouten' die we als reden hekelen."

Numerus Clausus

Minister Van den Bossche kondigde dit weekend een numerus clausus aan voor de opleidingen geneeskunde en kinesiterapie. Een toelatingsexamen zal een vooraf bepaald aantal studenten selecteren. De onderwijsminister denkt dat teveel mensen zich speciaal gaan voorbereiden op de proef, zodat er ook meer gaan slagen, en dat was nu juist niet de bedoeling. Dat de democratisering van het onderwijs en de vrije studiekeuze in het gedrang komen, vindt de minister blijkbaar minder een probleem. Dat er helemaal nog geen selectie-instrument, die naam waardig, bestaat, is voor Van den Bossche blijkbaar ook geen bezwaar. U leest er alles over op pagina drie.

Skeletten gevonden bij stadhuis

(foto Dirk Bernard)

Ook in Leuven is men aan het graven geslagen. Archeologen hebben in een proefsleuf menselijke beenderen gevonden die in anatomisch verband lagen. Wat dat wil zeggen, van wanneer die resten dateren en wat ze daar überhaupt doen, leest u op pagina 7.

Wat is er gebeurd? Minister Theo Kelchtermans besliste over de zaak op basis van een onrechtmatig bijeengeroepen Regionale Commissie van Advies. Gevolg: procedurefout wordt ingeroepen en de wijziging van Termunckveld gaat niet door. Wij hadden echter graag gezien dat de hele Gewestplanwijziging vernietigd werd. Onze 700 bewaarschriften werden echter straal genegeerd. Is dat een voorbeeld van democratische besluitvorming? Ik dacht het niet, want in geen enkel adviesorgaan zijn deze bezwaren gehoord geweest. Bovendien zullen de andere wijzigingen gewoon doorgaan."

Die 'andere wijzigingen' betreffen gebieden in 'groot-Leuven', gaande van Werchter tot Schiplaken. De Meyere: "Aan de Boudewijnlaan in Leuven zal de universiteit een soort 'Superimec' neerpotten, in een natuurgebied dat ecologisch veel meer waarde heeft dan Termunckveld. Deze strook stond als 'natuurkerngebied' omschreven in de Groene Hoofdstructuur en is biologisch zeer belangrijk. Het is niet omdat de universiteit eigenaar is van dit gebied, dat ze dat zomaar mogen volbouwen, zeker wanneer je beseft dat het stukken van Egenhovenbos omvat." De universiteit heeft echter haar zinnen gezet op een groot en prestigieus wetenschapspark, en krijgt daarvoor ook het fiat van de stad Leuven. In 1984 ondertekende de huidige burgemeester Tobback nochtans het pamflet ter bescherming van het Remisebos, gelegen

achter het Arenbergkasteel, als lid van het beschermingscomité. Dat bos wordt in de recente gewestplanherziening ingekleurd als zone van openbaar nut, waardoor de universiteit het gebied volledig kan volbouwen.

Volgens schepen Brepoels kon de universiteit eerst aan de Boudewijnlaan beginnen en bewijzen wat ze kan. Dit impliceert een uitbreiding: het universiteitspark aan de Boudewijnlaan — door het Aktiecomité snerend 'Boudewijnpark' genoemd — zou dan maar een aanloop zijn naar de aanleg van Termunckveld als wetenschapspark. Waarom er in het nieuwe gewestplan categorieën als 'universiteitspark' en 'wetenschapspark' worden onderscheiden, is echter een vraagteken. "Er is ook het probleem van de waterwinning in het gebied, die in het gedrang kan komen bij het lozen van gevaarlijke stoffen die gebruikt worden bij de productie van computerchips", aldus Michel De Meyere.

Bij de nieuwe invulling van het Gewestplan voor Leuven zijn er een paar opmerkelijke overwinningen voor de vzw in onder andere Schiplaken, Gelrode, Meldert en Heist-op-den-Berg krijgt natuureservaten er eindelijk een paar ecologisch waardevolle randgebieden bij, waar ze twintig jaar voor gevochten heeft. De vrees bestaat dan ook dat men een koehandel aan het opzetten is, met als doel Termunckveld in handen krijgen.

Ann Bries

binnenin;

Multatuli 8

"Een desolaat stadsgezicht; eind eenentwintigste eeuw, de vrijemarkteconomie viert hoogtij. Bij de beslissing werd geen enkele rekening gehouden met de vrije studiekeuze van de student. Dat er een maatschappelijk probleem is, wordt door niemand ontkend, zeker niet door de studenten. Enkele verlopen-idealistische post-68-adepten slapen onder een kraan, onder het station, onder een open hemel; en dromen van vroeger. Dit zijn niet meer dan symptomen, de werkelijke oorzaak ligt dieper."

Duistere praktijken 8-9

"Duistere praktijken vieren hoogtij. De eendelige schandalen, de verkiezingen die telkens uitdraaien op een zwarte zondag, de Renault-fabriek die sluit zonder dat de overheid ook maar iets onderneemt. De manier waarop de beslissing genomen werd is in één woord gref: de studenten, die tenslotte de dupe zijn van de hele affaire, werden niet eens gehoord; de versplintering van de maatschappij omdat iedereen egoïstisch bezig is met de uitbouw van zijn eigen, hoogstpersoonlijke levenswijze waaruit elk engagement voor gemeenschappelijke waarden verdwenen is."

Bursalen 10

"Judith Herzberg beweegt zich richting volgende eeuw met de metaalmoedigheid waarmee een uitgeperste ambtenaar zich naar zijn pensioen sleept." (Uit Vroeger ben ik beter. Het dagboek van een Veto-hoofdredacteur.)

berichten

Vakature Sportraad

Voor de ondersteuning van haar werking gedurende het academiejaar '97-'98 zoekt Sportraad Studenten KU Leuven vzw twee halfzijdse werkkrachten. De vrijgestelden zullen werken onder een bedieningskontraakt van één jaar, en dit vanaf 1 augustus 1997. Hun taak bestaat erin de doelstellingen van Sportraad uit te werken.

Deze doelstellingen zijn:

- de competities en massasportactiviteiten organiseren voor alle studenten
 - de studentenbelangen aangaande sport aan de universiteit verdedigen
 - de studenten vertegenwoordigen in de verschillende committees
 - de kringen financieel ondersteunen
 - speciale sporten subsidiëren
- De taakomschrijving van de twee werkkrachten ziet er als volgt uit:
- begeleiden van en werken met de leden van de Algemene Vergadering (AV); in een wederzijdse vertrouwensrelatie opstaan voor initiatieven van de AV, deze uitwerken, zelf met ideeën uitpakken en mensen motiveren
 - concreet organiseren van massasportactiviteiten en tornooien (onder andere de 24-urenloop, studentenmaraton...)
 - administratieve taken: archief en boekhouding bijhouden, verslagen maken en uitwerken, begroting en exploitatie opstellen
 - contacten met sponsors leggen en onderhouden
 - permanentie en service (uitleen van sporttruitjes en dergelijke) op het secretariaat verzorgen
- Gewenst profiel:
- kunnen omgaan met flexibele werkuren
 - vertrouwd zijn met het studentenleven
 - interesse hebben voor sport

- minimum A1 opleidingsnivo
 - minimum 20 en maximum 35 jaar oud zijn
 - vlot Nederlands, Frans en Engels kunnen spreken
 - een energiek en creatief persoon zijn
- Je schriftelijke sollicitatie stuur je samen met je CV en motivatiebrief naar het secretariaat van Sportraad, Tervuursevest 101, 3001 Heverlee voor vrijdag 18 april om 16.00 u. De kandidaten zullen dan uitgenodigd worden voor een sollicitatiegesprek op de AV van maandag 21 april 1997, om 20.00 u in de Spuyse, Tervuursevest 101. Voor meer informatie kan je altijd naar Sportraad bellen op 32.91.33 of 32.91.34.

Vakature Sportraad

Sportraad zoekt ter ondersteuning van haar werking voor het academiejaar '97-'98 een voorzitter en ondervoorzitter. Kandidaten moeten student zijn, interesse hebben voor sport, een energiek en creatief persoon zijn, mensen kunnen motiveren, vlot Nederlands, Engels en Frans kunnen spreken. Kandidaten kunnen hun kandidatuur, vergezeld van een motivatie zenden naar het secretariaat van Sportraad, Tervuursevest 101, 3001 Heverlee voor vrijdag 18 april om 16.00 u. Meer informatie is te verkrijgen op Sportraad: 32.91.33 of 32.91.34.

Tesisstegemoetkoming

Studenten die in het kader van hun tesis onderzoek willen doen in een ontwikkelingsland, kunnen vanaf dit academiejaar daarvoor een financiële tussenkomst krijgen van de Interfakultaire Raad voor Ontwikkelingsamenwerking (Iro). In totaal is er een bedrag van 1 miljoen voorzien, met een maximum bedrag van 50.000 frank per

student. Je moet wel een positief advies van je fakulteit kunnen voorstellen. De deadline voor deze voorstellen is 30 maart. Verdere info kan je krijgen bij de Iro, via Toon Boon op het rektorat; of bel Student Aid 32.45.81.

Kultuurraad zoekt

- mensen die volgend academiejaar het aanbod kunst en cultuur in Leuven mee willen bepalen. Dit kan op verschillende manieren: door mee te draaien in de dagelijkse werking van Kultuurraad of door zelf een of ander project op poten te zetten. Wil je er meer over weten? Elke dinsdag om 18.00 u komt de Kuracrew samen in de keuken van Stuc op de tweede verdieping, alwaar menig project reeds het levenslicht zag.

- studenten die geïnteresseerd zijn in de manier waarop een kunstencentrum functioneert en die hierin de studenten willen vertegenwoordigen. Kura is met andere woorden op zoek naar mensen die in de Raad van Beheer van Stuc willen zetelen namens de studentenbevolking. Meer info bij Katrin op 23.67.73, of kom gewoon even langs.

- een voorzitter. Wat je als voorzitter nu net wel of net niet moet doen, hangt een beetje van jezelf af. De officiële taak van een voorzitter is het leiden van de AV's en Kultuurraad vertegenwoordigen op de OAV's. Uiteraard komen hier ook leuke dingen aan te pas. Meer info bij Frederik of Katrin op 23.67.73. Kura

verwacht je kandidatuur voor 10 april.

Kultuurraad werft aan

- een koördinator (m/v) voor de ondersteuning van de werking. Het gaat om een halfzijdse kracht voor het academiejaar 1997-'98, met een bedieningskontraakt van bepaalde duur. Takenpakket en info te bekomen op 23.67.73. Kultuurraad verwacht je kandidatuur voor 10 april.

Kultuurraad verwacht

Op donderdag 27 maart komen An-Marie Lambrechts en Karolien Derwael, de twee nieuwe artistieke krachten van Stuc, zichzelf en hun plannen voor Stuc voorstellen tijdens de AV van Kultuurraad. Geïnteresseerden zijn welkom vanaf 19.00 u op de eerste verdieping van Stuc.

Kont-akt

'Kont-akt' is een initiatief van de projectgroep 3c4, die een aantal laatstejaars van het Hir (Hoger Instituut voor Readaptatie-

wetenschappen) groepeert. Zij organiseren op zaterdag 29 maart een gratis evenementencursus waarin de meest uiteenlopende activiteiten die jongeren kunnen boeien vervat zitten: van drugspreventie over seks spelen en boksen is het immers maar een kleine stap naar auto's — weliswaar op artistiek verantwoorde wijze — volspuiten. Brandpunt van de actie is de Oude Markt, waar je tussen 13.00 u en 17.00 u terecht kan voor een Spitse rommelmarkt, een warm drankje en waar je Arabisch bijgespijkerd kan worden. Voor het volledige programma: zie agenda. 'Kont-akt' hoopt met al deze activiteiten zoveel mogelijk jongeren te mobiliseren om zich 'kultureel' uit te leven, en richt zich specifiek naar minderheidsgroepen en (kultureel) uitgesloten bevolkingsgroepen, naar kansarmen dus. De inschrijvingen voor deze dag lopen nog tot 25 maart, maar je kan op woensdag- en donderdagmiddag tussen 14 u en 17 u ook terecht op tel. 29.30.79. Zonder inschrijving kan je ook deelnemen aan het parcours. Dan moet je je simpelweg aanmelden bij het infopunt 'Kontakt' op de Oude Markt. De keuze is dan wel beperkt.

vrije tribune

Anderhalf miljard voor de stationsbuurt

De plaatsing van 1200 nieuwe fietsstallingen, die het nivo van de voorwielklemmen net overstijgen, is het overhoopte resultaat van twintig jaar smeekbede. Dat bepaalde voorvechters van een fietsvriendelijk beleid dit erbarmelijk resultaat met veel gejuich weten te onthalen zegt niet alleen veel over hun immobilisme, maar tevens over het Leuvense mobiliteitsbeleid.

Ook voetgangers en openbaar vervoersgebruikers laat men gewoon in de kou staan. De bouwvallige leefbaarheid van de Leuvense station is hiervan een sprekend voorbeeld. Busgebruikers staan er niet alleen letterlijk in de kou, maar kunnen bovendien elk moment het slachtoffer worden van een naar beneden vallend stuk lufelplaat. Ondertussen blijkt er in dit dossier toch schot te komen: men heeft maar liefst anderhalf miljard gevonden om de stationsbuurt te vernieuwen (zie interview met prof. Smets; Veto 18).

Van 5 maart tot 2 april loopt het openbaar onderzoek in verband met het Bijzonder Plan van Aanleg (BPA) station en Diestsevest-Vuurkruisenlaan. Onder andere Leuven Verkeerdit, de koepel van Leuvense buurtcommittees, en Genoeg (Groen Jongeren netwerk) roepen de studenten op om een bezwaarschrift in te dienen. Studenten of verenigingen die een bezwaarschrift willen indienen tegen dit BPA kunnen terecht (onderdakend, met naam en adres) op volgend adres: Dienst Ruimtelijke Ordening, Bezwaarschrift BPA station, Boekhandelstraat 2, 2de verdieping 3000 Leuven. Bezwaarschrift BPA station en BPA Diestsevest-Vuurkruisenlaan:

1. Door een ondertunneling van het Martelarenplein wil men het autoverkeer aan het station ondergronds sturen, doch is het niet de bedoeling om het autoverkeer te beperken. Verschillende verkeersdeskundigen vrezen dan ook dat op de bebouwde Vesten, de Tiense- en de Diestsesteenweg de verkeersdrukke nog zal toenemen. Aan de tunnel voorziet men immers een autoparking voor

meer dan 380 auto's en ook aan de Vuurkruisenlaan (aan wat nu nog de stelplaats van de Lijn is) zullen er op termijn nog eens meer dan 500 (afhankelijk van de bron tot meer dan 700) autoparkeringsplaatsen bijkomen, dit kan enkel een verkeersaanzuigend effect hebben.

2. Planologen voorspellen dat Leuven zich in de 21ste eeuw rond de as Philips-station zal ontwikkelen. Zo'n ontwikkelingsas is zeker niet gebaat met doorgaand verkeer.

3. Met het huidige plan is een verkeersarm Martelarenplein niet meer dan een illusie. Dergelijke zullen er nog honderden bussen af- en aanrijden. Bovendien zal er ook nog het plaatselijk autoverkeer zijn.

4. Op honderd meter van de tunnel, ter hoogte van de J. Lipsiusstraat, zal men weer gekonfronteerd worden met een kruispunt met verkeerslichten. Dit kruispunt is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat tussen de Tiensepoort en Diestsesteenweg de geplande parkings tijdens het piekuur zonder al te veel hinder tweehonderd wagens kunnen vrijgeven. Ook aan de Van Monsstraat zou er mogelijks zo'n kruispunt kunnen komen.

5. Door de aanleg van een tunnel versterkt de idee bij de autobestuurders dat zij zich op een snelweg bevinden. Het verkeersgedrag in een tunnel is in strijd met het gewenste verkeersgedrag op de (bewoonde) Vesten. Een tunnel wekt vooral bij het binnen- en buitenrijden rij-agressiviteit op.

6. Momenteel zijn de oversteekplaatsen aan het station uitermate onveilig en onkomfortabel. De tunnel zal hier een verbetering betekenen, maar zal voor nieuwe problemen zorgen bij de oversteekplaatsen aan de andere Vesten. Zeker daar waar er enkel een zebrapad is, komt de veiligheid van de voetgangers serieus in het gedrang. Een-voudig te bedienen verkeerslichten met een verhoogde oversteektijd voor voetgangers, lijkt alvast een betere en goedkopere oplossing.

7. In een interview met Veto verklaarde pro-

fessor Smets (projectleider van de studieomgeving): "Verkeerssimulaties door de studiebuuro's Tracer en Groep Planning tonen aan dat het verkeer aan het stationsplein toch zal verminderen, want het verkeer zal langs de noordwestzijde van Leuven omgeleid worden. De tunnel voor het station is zelfs niet nodig, hij dient alleen om de doorstroming naar de binnenstad te verbeteren en om de busservice te optimaliseren." Het is twijfelachtig of de tunnel echt alleen nodig is om een betere bus-service en -doorstroming naar de binnenstad te verwezenlijken. Zijn er daar overigens geen goedkopere en betere middelen voor, zoals bijvoorbeeld de aanleg van vrije busbanen en een betere regeling van de verkeerslichten? Met andere woorden als hetgeen wat professor Smets zegt korrekt is, dan is de tunnel gewoon een overbodig en geldverspillend project.

8. Er is een gebrek aan openheid en duidelijkheid rond de plannen voor de stationsbuurt. Sowieso zullen er nog honderden autoparkeringsplaatsen bijkomen aan de Vuurkruisenlaan, voor de bevoorrading van de nieuwe kantoren (onder andere het Vlaams Huis, goed voor 250 à 700 autoparkeringsplaatsen afhankelijk van de bron). Dit zal de leefbaarheid aan de Diestsesteenweg (Blauwput) nog meer in het gedrang brengen. En wat als niemand geïnteresseerd is in de nieuwe kantoorruimtes die de vroegere stelplaats van de Lijn moeten vervullen?

9. Het hoefijzer- of het sikkelmodel, die een groot deel van de Vesten autoluw zouden maken, is niet alleen een goedkopere oplossing, maar verhoogt ook de leefbaarheid van de stationsbuurt en de omliggende woongebieden (Vesten).

Thierry Laenen

Voor meer inlichtingen bel 016/32.37.89. Een gestandaardiseerd bezwaarschrift kan men bekomen bij Leuven Verkeerdit, Naamsevest 130, 3000 Leuven.

Uw Fantasy & SF winkel in Leuven

Tiensestraat 155

Tel: 29.29.84

Het Oog des Meesters

MAGIC
The Gathering

120 kinesisten in 9 hogescholen

Van de kontingentering van de artsen en tandartsen, komt er ook één voor de kinesisten. Binnen enkele jaren krijgt dan slechts een vast aantal afgestudeerden een Riziv-nummer. Patiënten die dan bij afgestudeerde kinesisten te rade gaan die geen Rizivnummer hebben, zullen geen terugbetaling krijgen van het ziekenfonds.

De beslissing van de ministerraad is ingegeven door de vaststelling dat er in België teveel kinesisten zijn: het aantal inwoners per kinesitherapeut ligt hier zesmaal lager dan het Europees gemiddelde. Sommige kinesisten hebben daardoor zo weinig werk dat de kwaliteit van hun zorgversterking in gevaar komt. Het gevaar bestaat dat kinesisten met weinig werk hun prestaties opdrijven en bijvoorbeeld langere behandelingen voor te schrijven dan strikt noodzakelijk is. De patiënt en de belastingbetaler draaien voor de bijkomende kosten op.

De opleiding kinesiterapie kwam de laatste tijd al vaker in het nieuws. Minister van Onderwijs Luc Van den Bossche bereidt

een dekreet voor dat de vierjarige opleiding aan de hogescholen toewijst. Van meet af aan werd ook gesteld dat dit zou samenhangen met een vermindering van het aantal kinesisten.

Er komt een drastische beperking op het aantal kinesisten die mogen afstuderen. In De Morgen van vrijdag 21 maart stond dat er in Vlaanderen binnen enkele jaren slechts 100 tot 200 kinesisten zullen kunnen afstuderen. Minister Van den Bossche verklaarde zaterdag "dat het aantal afgestudeerden van 760 moet teruggedrongen worden tot 120 of ten hoogste 180."

Lieve De Brabandere, sprekend voor het kabinet van minister Colla, beweert evenwel dat er nog geen getallen vooropgesteld zijn: "De ministerraad heeft zich akkoord verklaard dat de bevoegdheid van de planningskommissie uitgebreid wordt. Zo kan deze commissie ook adviezen uitbrengen in verband met de kinesisten." Die planningskommissie bestaat onder meer uit artsensyndikaten, mensen van de mutualiteiten en vertegenwoordigers van de regering. Voor deze materie wordt ze uitgebreid met mensen van de beroepsverenigingen van kinesitherapeuten. De planningskom-

missie werkte in het verleden al maatregelen uit in de gezondheidszorg. Wellicht komt er een behoeftenstudie die zal nagaan hoeveel kinesiterapeuten er nodig zijn. Ze geeft ook advies over hoe de regering dat juiste aantal moet bereiken. Een toegangsbeperking en een verplichte pensionering behoren tot de mogelijkheden.

De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) verzette zich in een persbericht tegen deze nieuwe kontingentering: "De noodzaak van een studentenbeperking is nog niet aangetoond door concrete gegevens over de evolverende behoeften aan medische verzorging." Opnieuw wordt het principe van de kontingentering ingevoerd als "federale stok achter de deur", zoals Minister Marcel Colla het uitdrukte. Het is de bedoeling dat de gemeenschappen — die bevoegd zijn voor onderwijs — door middel van een toelatingsproef de studenten op voorhand selekteren. Minister Van den Bossche zal dan ook een toelatingsexamen ontwikkelen zodat het federaal vastgestelde aantal afgestudeerde kinesisten niet overschreden wordt. Zoniet houdt minister Colla de deur open voor een kontingentering.

Ludwig Deweghe

De beslissing van Minister van Onderwijs Luc Van den Bossche om een numerus clausus in te voeren voor de opleidingen geneeskunde en kinesiterapie in 1998 kwam als een donderslag bij heldere hemel. Het is een voorlopig dieptepunt in de al bekoelde relatie tussen studenten en politieke overheid. Bij de beslissing werd geen enkele rekening gehouden met de vrije studiekeuze van de student. Nu studeren elk jaar ongeveer 760 artsen af, het mogen er maar 120 tot 180 zijn: vijfvielfde van de abiturienten die in de toekomst geneeskunde wil studeren zal dat recht ontzegd worden. De manier waarop de beslissing genomen werd is in één woord grof te noemen: de studenten, die tenslotte de dupe zijn van de hele affaire, werden niet eens gehoord.

Dat er een maatschappelijk probleem is, wordt door niemand ontkend, zeker niet door de studenten. Precies daarom deden zij de niet geringe toegeving om het aantal studenten te beperken door middel van een toelatingsproef. Van de bedoeling om de proef te evalueren, kwestie van de onredelijke maatregel zo redelijk mogelijk te maken, werd gauw afgeweken. Het wel en wee van de toekomstige student interesseert de minister geen zier: voor hem was de proef niet meer dan een matemaatich hakmes om zijn plannen te verwezenlijken. Onlangs werden voorbeeldvragen opgesteld om de proef toch nog eens te testen. Proefkonijnen waren eerstekenners geneeskunde. De resultaten waren 'verbijsterend': de eerstekenners behalen betere scores op de proefexamens dan op de toelatingsproef terwijl de proefgroep reeds een half jaar geneeskunde aan het studeren is en dus over heel wat meer voorkennis beschikt dan de groep die straks aan het examen zal moeten deelnemen" (Veto jg. 23, nr. 20, p. 1). Dat vervolgens geprobeerd werd het euvel zoveel mogelijk te verhelpen door bijvoorbeeld voorbereidende cursussen, een maatregel die de financiële druk en studiedruk op de studenten al verhoogt, beviel Van den Bossche niet wegens "het risico" dat teveel studenten zouden afstuderen.

Veel verantwoordelijkheid nemen de politici ook al niet. Onderwijsminister Van den Bossche geeft de zwarte piet door aan federaal minister van Sociale Zaken Marcel Colla, die de kontingentering invoerde en omgekeerd. De politici lijken de willige en onpersoonlijke speelbal te zijn van economische wetten en belangengroepen. Colla nam zijn beslissing na overleg met de ziekenfondsen en de artsensyndikaten. Tekenend is dat toen de intentie werd geuit om — als een gebrekkige vorm van compensatie — een verplichte pensionering van de arts op 67 jaar vast te leggen. Nu het masker toch werd afgeworpen, werd besloten om die intentie ook maar meteen in te trekken.

Numerus Clausus vanaf 1998

Minister van Onderwijs Luc Van den Bossche sprak zich zaterdag op de partijraad van de SP uit voor een numerus clausus voor de richtingen kinesiterapie en tandheelkunde. De onderwijsminister wil, dat slechts een op voorhand bepaald aantal studenten aan de opleiding kan beginnen.

Vanaf dit jaar komt er een toelatingsproef. Iedereen die voor de proef geslaagd is, mag aan de opleiding beginnen. De universiteiten proberen de kandidaat (tand)artsen optimaal voor te bereiden op de proef waardoor meer studenten dan vooropgesteld ervoor zouden slagen. Volgens Van den Bossche schied de toelatingsproef dan zijn doel voorbij: "het risico bestaat dan dat er teveel mensen afstuderen, en dus is er een sluitender systeem nodig. Ik ken maar één sluitender systeem en dat is de numerus clausus." Als er teveel mensen afstuderen is de vrees immers reeel dat de kontingentering van Marcel Colla zal toegepast worden. Hij kan weigeren dat een aantal afgestudeerden een Rizivnummer krijgt en zich niet kunnen vestigen: die afgestudeerden hebben dan zeven jaar voor niets gestudeerd. Vandaar de plannen om

de instroom te beperken en maar een vast aantal mensen tot de richtingen in kwestie toe te laten. De selectie wie wel en wie niet, gebeurt op basis van de toelatingsproef. Niemand weet of die proef daadwerkelijk goed genoeg is om een juiste en betrouwbare rangorde weer te geven voor de kandidaten, dat de proef dus nog niet eens geëvalueerd is zal Van den Bossche echter worst wezen. Ook schaduwminister van onderwijs Luc Martens (CVP) — met wie Van den Bossche wellicht informeel overlegd heeft — steunt de plannen van Van den Bossche: "het is spijtig, maar noodzakelijk".

De studenten reageerden alvast afwijzend op deze nieuwe voorstellen. De Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) zegt "dat de minister door dit voorstel een ongelooftelijke kaakslag toedient aan de idee van democratisering van het hoger onderwijs en het principe van vrije toegang tot het hoger onderwijs." Wat de maatregelen in de gezondheidszorg zelf betreft vindt de VVS het "verwerpelijk dat de federale regering beslist om de verplichte pensionering van artsen terug te trekken." De art-

sensyndikaten hebben duidelijk meer — financiële — macht dan de studenten. In het onderwijs ingrijpen is dus gemakkelijker dan oplossingen zoeken in de gezondheidszorg zelf. Ook de Vlaamse fakulteitskringen geneeskunde en tandheelkunde reageren verontwaardigd.

Frédéric Meekers, preses van Medica, stelt vast dat "alle belanghebbende partijen van op een eiland reageren. De Gulmardstraat reageert alleen als blijkt dat de scholieren van het katholiek onderwijs minder kans op sukses hebben op de test. De universiteiten weten hun schaapjes op het droge, op het moment dat de minister gesteld heeft dat minder studenten niet minder geld betekend. De artsensyndikaten zijn al lang blij met een beperking op zich. Een coherent beleid was er niet." De evaluatieperiode van de test, een studententest, komt er ook niet. Voor de opleiding kinesiterapie komt er volgend jaar een proef die nog moet ontworpen worden. Dit selectie-instrument zal meteen gebruikt worden om 120 tot 180 kinesisten te selecteren. Of dat instrument daartoe zal geschikt zijn, is een vraag die de minister zich niet stelt.

(ld)

“Een stad vol rovers, moordenaars en wilde wijven”

In samenwerking met het Instituut voor Culturele Studies, vzw De Kunstbank en Stad Leuven organiseerde het Cultureel Centrum Leuven een tweedaags colloquium over kunst en leefmilieu. Een van de sprekers was kunstenaar Luc Deleu, een urbanist die in zijn werken vragen stelt bij de hedendaagse stadsarchitectuur. In zijn pleidooi voor stadsvee, stadsgroenten, stedelijke meshopen en zelfs stedelijk wild ijvert hij voor de opheffing van het onderscheid tussen stad en platteland. Ook zijn plan om de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA) op drie afgedankte vliegdekschepen te huisvesten deed heel wat stof opwaaien. De onleefbaarheid van de stad door verkeersproblemen pakt hij aan door dubbel parkeren toe te laten.

Luc Deleu: «Dat voorstel is eigenlijk overal inzetbaar: Nu zie je toch ook overal borden met 'zone 30', die dan afgewisseld worden door lelijke bloembakken. De plannen die ik gemaakt heb om het openbaar vervoer

op bruggen door de stad te laten rijden zijn dat niet, om dat niet elke stad daarvoor geschikt is. Dubbel parkeren zou de stad — als brandpunt van het sociale leven — niet aantasten, omdat er doodeenvoudig geen sociaal leven meer is. Verscheidene studies zullen uitwijzen dat net de straten die auto-vrij zijn, het minst veilig zijn. Maar als architect beslis je daar natuurlijk niet zelf over. Omdat architectuur — en zeker stedenbouw — altijd in de openbare en in de maatschappelijke ruimte opereert, neemt die natuurlijk een speciale plaats in binnen de kunsten, dat is duidelijk. Daardoor heelt stedenbouw ook altijd een maatschappelijke en dus politieke dimensie. Niet toevallig dus, dat zulke voorstellen altijd voorwerp zijn van een strijd tussen voorstanders en tegenstanders.

Bierbak

Veto: U pleit ook voor de integratie van het platteland in de stad. Zijn steden-dan overbodig geworden?

Deleu: «Een stad bestaat vandaag eigenlijk volledig uit priveeruimte, semipriveeruimte en openbare ruimte. Die openbare ruimte moet veilig zijn, er moet altijd volk rond-

(foto Jeroen Lissens)

Het ziet er niet uit als kunst, dus dat is het niet!

lopen. Dat is niet meer haalbaar omdat tegenwoordig het openbare leven — door de elektronische media — zich daar niet langer aspect. Dus moet die openbare ruimte ook een zeer specifiek statuut krijgen, en zou je kunnen zeggen dat er een deel 'jungle' bijkomt: als je je daarin begeeft kan er vanalles gebeuren. Daar verwacht je geen veiligheid of sociaal leven, maar daar verwacht je avontuur, nieuwe dingen. Dan is er dus een soort ruimte bijgekomen. Als je dan de openbare ruimte werkelijk een specifieke identiteit geeft, een specifieke functie, begeef je je naar het openbaar leven, als je je naar het openbaar leven wil begeven. En als dat je niet interesseert, ja, dan begeef je je in de jungle. En iedereen begeeft zich daar toch van tijd tot tijd eens graag in? Maar je kan niet verwachten dat het in die jungle ook allemaal georganiseerd is zoals het openbaar leven. Tja, er kan je

vanalles overkomen, en sommige mensen moeten er komen, anderen niet. Daar zitten ook rovers, moordenaars en wilde wijven. Je moet er je voorzorgen nemen. Dat is toch niet zo erg, als je gaat zeilen dan zorg je toch ook dat je een zwemvest bijhebt?»

Veto: Denkt u dat de toekomst u hierin gelijk zal geven?

Deleu: «Wel, ik denk dat ik er niet ver naast ben. Maar ik weet niet of mijn voorstellen ooit gerealiseerd worden. Natuurlijk, de wereld is actie en reactie: nu is er een restauratie, een reactie tegen het modernisme, maar dat komt ook wel terug. Niks is eeuwig, het heilig kapitalisme is ook niet eeuwig: ik denk dat het faillissement van het kapitalisme dichterbij ligt dan je denkt.»

Fruitbak

Veto: Van 13 april tot 23 mei komt er in Leuven een werk van u te staan als onderdeel van het kunstparcours 'Nature Morte?'. Waaraan kunnen we ons daarbij als toeschouwer verwachten?

Deleu: «Ik denk dat het aan het station zal staan. Ik zoek een beetje een plek waar het in de weg staat. Natuurlijk: de stad wil dat niet, maar het zal daar wel ergens terecht komen denk ik; links van die obelisk als je voor het station staat. Het wordt een afvalcontainer waar — in het beste geval — een fruitboom in zal staan. Een fruitbak dus, in plaats van een bloembak.»

«Eigenlijk is het toch eigenaardig dat het openbaar groen niks mag opbrengen. Op dat vlak ben ik nogal te vinden voor noten, omdat die in openbare ruimtes niet kapotvallen en appels bijvoorbeeld wel. Het zou voor kinderen toch veel plezieriger zijn om in een kriebelboom te klimmen om daar kriebelen te plukken dan zomaar in zo'n ijzeren tuig. Het vallen van die vruchten wordt dan een publiek gebeuren. De container geeft aan zo'n boom ook het idee van verplaatsbaarheid, van recyclage, heel simpel eigenlijk. Dat hij in de hoedanigheid van fruitbak precies in die omgeving komt te staan, dat is de guerrilla, dan rijzen er vragen. Wat staat dat hier te doen? Het ziet er niet uit als kunst, dus dat is het niet. Als ik dan zeg dat het wel kunst is, dan zijn ze gerustgesteld. Zo zit het met al mijn voorstellen, in hun eenvoud roepen ze allemaal vragen op. Bij mij komt de complexiteit van een werk voort uit zijn simpele vorm.»

Jeroen Lissens

Je kan de container van Luc Deleu van 13 april tot 23 mei voor het station in al zijn glorie bewonderen.

Oxfam-Wereldwinkel Leuven verhuist naar Tiensestraat

Winkel zet stapje in de wereld

Ongeveer vier jaar geleden kocht Groep T een hele reeks huisjes op in de Tiensestraat met de bedoeling om hun kampus in die richting uit te breiden. De wereldwinkel in de Tiensestraat 140 mocht nog blijven tot 30 juni '97, maar moest daarna met al zijn koffie- en kakaobonen ophoepelen.

de steun van sympathisanten om het volledige bedrag bij elkaar te krijgen. Vanaf één juli is de nieuwe winkel open, de officiële

opening is wel pas gepland in september of oktober.

Goede Leysen

Natuurlijk wisten ze op nummer 140 dat, vanaf het moment dat groep T de wettige eigenaar werd van hun huisje, ze zouden moeten uitkijken naar iets nieuws. Nog niet zo lang geleden leek er uitstel van eksekutie te komen tot '99, weliswaar onder dubieuze voorwaarden. In het nieuwe kontrakt was namelijk een klausule opgenomen dat ze op een maand tijd buitengezet konden worden. Bovendien was het zelfs mogelijk dat zij zouden moeten opdraaien voor de uiteindelijke kosten van de afbraak.

De wereldwinkel koos het zekere voor het onzekere en ging naarstigter dan ooit tevoren op zoek naar een nieuw onderkomen. Vanaf één mei beschikken de Leuvense wereldwinkeliers over een pand in de Tiensestraat 269-273, op de hoek van de Tiensestraat met de Tiensevest. Vroeger was er een schilders- en behangerswinkel die vorige maand is gesloten. Boven de plaats die als winkelruimte gebruikt zal worden liggen tien kamers waarvan de precieze bestemming nog niet vastligt.

Elektriciteit

Vierentwintig jaar geleden verkochten de eerste idealisten hun 'witte' produkten al in de Tiensestraat 140. Het is dus niet zonder nostalgie dat de wereldwinkeliers hun boeltje zullen pakken. Ook al werd de winkel te klein, kon je er haast geen affiches ophangen, moest je om de petities terug te vinden de nodige tijd uittrekken en ging er wel eens wat mis met de elektriciteit. Daar staat tegenover dat de wereldwinkel zijn strategische positie naast Acco zal moeten opgeven en dat het voorgoed gedaan is met de kleinschalige gezelligheid van vroeger.

Eind april gaat de verkoop door, en vijf maanden daarna moet de nieuwe wereldwinkel albetaald zijn. Er wordt gerekend op

(foto Peter Creemers)

Waarom democratie faalt: eindelijk antwoord

De Multatulilezing is een gezamenlijk initiatief van Nederland en Vlaanderen en wordt afwisselend in Breda en Leuven gehouden. Het thema van de lezing heeft telkens betrekking op de uitdaging die gesteld wordt door de multiculturele samenleving waar wij willens nilens op afstevenen. De titularis is dit jaar de Amerikaanse professor Michael Sandel, hoogleraar politiek beleid aan de Harvard University. Op maandag 24 maart geeft hij een lezing, voorafgegaan door een bedenking over democratie van Louis Tobback en gevolgd door een nabeschuiving van Mark Eyskens.

De eindeloze schandalen, de verkiezingen die telkens uitdraaien op een zwarte zondag, de Renaultfabriek die sluit zonder dat de overheid ook maar iets onderneemt. De democratie beweegt zich richting volgende eeuw met de metaalmoeheid waarmee een uitgeperste ambtenaar zich naar zijn pensioen sleept. Voor elke politicus is het bon ton geworden de beruchte kloof tussen politiek en burger aan te klagen. Er zijn zoveel nieuwe politieke bewegingen en initiatieven dat het begrip 'nieuwe politieke cultuur' nu al een kwasi uitgehold begrip is. Analyses genoeg, maar verder komen ze niet. Michael Sandel wel.

Het wantrouwen in de democratie vindt volgens Sandel zijn uitwendige oorsprong in twee zaken: de machteloosheid van de burger die voelt dat alles boven zijn hoofd beslist wordt en de koerante samenlevingsvormen — gezin, buurt, maatschappij — die uiteenvallen. Dit zijn niet meer dan symptomen, de werkelijke oorzaak ligt dieper. "Er is onvermogen om de oorzaken van het onbehagen in de democratie te onderkennen omdat in de publieke opinie de gemeenschap wordt beschouwd als de som van vrije, ongebonden individuen wiens rechten, voorkeuren, moraal en religie oninterpelleerbaar zouden zijn. Door het dominante karakter van deze visie wordt voorbijgegaan aan het actuele gebrek aan groepsverbondenheid en gemeenschapzinnig."

De relatie tussen het individu en de gemeenschap raakt de kern van de hedendaagse politieke filosofie. In die filosofie zijn twee hoofdstrekkingen te onderkennen: enerzijds het tegenwoordig dominante liberale denken dat ervan uitgaat dat niets heiliger is dan het ongebonden individu. De belangrijkste woordvoerder van die strekking is John Rawls. Anderzijds is er het kommunitarisme — waartoe Sandel behoort — dat zegt dat een individu maar tot stand komt binnen een bepaalde gemeenschap en zich daar niet van kan losmaken.

Volgens de liberale filosofie is de ontwikkeling van elke individuele mens altijd beknot door een "begrenzende context: culturele waarden, normen en overtuigingen vormden een keurslijf." Je kunt tegenwoordig niet meer zeggen dat deze of gene cultuur of opvatting meer waard is dan een andere. Het individu moet zich losmaken van de omgeving waarin hij gevormd is en moet vanuit zichzelf en volledig vrij zijn eigen keuzes maken. Aangezien niemand dus kan zeggen wat het goede of het ware is, moet "de overheid een neutrale positie innemen ten aanzien van particuliere morele of religieuze overtuigingen en mag de overheid, wanneer mensen met elkaar in conflict komen op basis van dergelijke overtuigingen, enkel optreden als de garant voor een fair verloop van de discussie."

Het moge duidelijk zijn dat deze liberale filosofie en het postmodernisme hand in hand gaan. De kritiek op het postmodernisme heeft hier dan ook geldingskracht: de versplintering van de maatschappij omdat iedereen egoïstisch bezig is met de uitbouw van zijn eigen, hoogstpersoonlijke levenswijze waaruit elk engagement voor

gemeenschappelijke waarden verdwenen is.

De liberale filosofen hebben hun antwoord al klaar. Rawls bijvoorbeeld spreekt van de 'original position' die iedereen inneemt. Oorspronkelijk weten mensen nog niet wat hen van de andere mensen onderscheidt, dus tot welke gemeenschap, ras, sociale klasse, enzovoort, ze behoren. Ze weten alleen dat ze een bepaald levensplan hebben en om dat uit te voeren hebben ze bepaalde primaire sociale principes nodig zoals "rechten, vrijheden, faciliteiten, inkomen en welvaart." Elk individu kiest uit "pure zelfinteresse" uit genoemde principes wat hij voor zijn levensplan het meeste nodig heeft. Volgens Rawls is dat niet in tegenpraak met het engagement: er zullen altijd mensen zijn die — om hun eigen leven zin te geven — de drang zullen voelen om zich

individuen in staat zijn zinvolle keuzes te maken en engagementen aan te gaan."

De liberale filosofen spreken zichzelf eigenlijk tegen. Ze willen een neutrale afstand houden van de verschillende waarden, zich er boven plaatsen, maar "op het ogenblik dat het ontzag voor bepaalde morele waarden wordt beschouwd als ondergeschikt aan de morele waarde van de individuele keuzevrijheid", wordt er wel degelijk een morele afweging gemaakt. Wie aanneemt dat abortus moord is, wat Sandel in het midden laat, zal de keuzevrijheid van de moeder onmogelijk kunnen laten primeren. "Als de overheid dat wel doet, heeft ze onwillekeurig een morele afweging gemaakt." Die liberale neutraliteit leidt bovendien tot een neutralisatie van de 'waarden' van waarden: als alle waarden even-

heidszaken en een gevoel van toebehoren, een bekommernis voor de samenleving, (...) een politieke vorming; het veronderstelt dat er vaardigheden worden geoefend die nodig zijn voor zelfbeheer." Sandel zegt niet dat het in de goeie oude tijd beter was en dat we terug moeten naar de periode voor de tweede wereldoorlog; hij vindt dat "een herwaardering van het republikeins gedachtegoed met haar nadruk op gemeenschapzinnig en zelfbeheer een corrigerend effect kan hebben op de actuele verarmde gemeenschapzinnig."

Onding

Interessant is zijn toepassing op de evolutie van de economie. Uitgangspunt is dat democratie en economie met elkaar in tegenspraak zijn. Mensen als Thomas Jefferson waren zich daarvan bewust en probeerden de ontwikkeling van de industrie tegen te houden omdat loonarbeid onvrijheid betekent: "hoe kan een burger die financieel afhankelijk is van een andere burger onbevooroordeelde beslissingen nemen?" De industrie won de strijd en de politici legden zich dan maar toe op de vraag op "welke manier de vrijheid om de economie vorm te geven, gewaarborgd kon blijven?" Sommigen pleiten voor antitrustwetten in de hoop alles te decentraliseren en kleinschalig te houden waardoor de economie controleerbaar is. Anderen, zoals Theodore Roosevelt, pleiten voor een centralisering, maar de bedoeling is dezelfde: een zo groot mogelijke controle op de economie om zo te verhinderen dat de economie de democratie bepaalt in plaats van omgekeerd. In die context werd vrijheid als "het morele vermogen om deel te nemen aan het zelfbestuur" verschaald tot "keuzevrijheid": op die manier kon men beargmenteren dat loonarbeid vrijheid toch niet uitsloot omdat de arbeider zelf kon 'kiezen' voor wie hij werkt en wat hij met zijn loon doet. Vrijheid betekent dan de "keuzevrijheid van de konsument". De economische groei was vanaf de jaren '50 zo sterk dat de politiek er ondergeschikt aan werd: "van dan af had de democratie geen vat meer op de manier waarop de economie moest worden georganiseerd en op welke behoeften er moest worden ingespeeld." De sluiting van Renault Yvoirde is nog maar eens een voorbeeld van hoezeer "de economische wetmatigheden het democratisch zelfbestuur heeft ingeperkt." Het leidt automatisch tot een maatschappij waarin het ieder voor zich is: de vertegenwoordiging van de burgers, de politieke wereld, is onmachtig geworden. Elkeen moet weer voor zichzelf zorgen en dat wil zeggen dat het recht van de sterkste de maatschappij bepaalt.

Sandel wil daadwerkelijk de gemeenschapzinnig bevorderen. Het kaderwoord daarbij is decentralisatie en meer zeggingskracht voor lokale besturen. Je moet pogen de mensen weer te laten deelnemen aan het bestuur. Dat kan niet als je de politiek zich in steeds grotere gehelen verenigt om zich te kunnen verdedigen tegen de economische wetmatigheden. Voor Sandel zijn bureaucratische ondingen als de Europese Unie en de Verenigde Naties tot mislukken gedoemd. Deze instellingen missen "de betrokkenheid van de individuele burgers. Alleen via kleinschalige inspraakmechanismen kan de begeestering, de moed en het zelfvertrouwen van de burger worden aangesproken om deel te nemen aan het bestuur". Alleen dan kan de democratie zijn tweede adem vinden.

Benny Debruyne

De Multatulilezing vindt plaats op maandag 24 maart in de Promotiezaal van de universiteitshal. De plechtigheid begint om 17.00 u. Prof. Sandel begint zijn lezing om 17.45 u. Bronnen: Alle citaten komen uit 'Ethiek en traditie. De kommunitaristische kijk op het liberalisme' door Ignace Lechysse en een samenvatting van de theorie van Prof. Sandel door Bart Pattyn.

Multatuli

voor anderen, voor de gemeenschap in te zetten. Kortom, de individuele vrijheid staat centraal, maar onder die individuele vrijheid valt ook de mogelijkheid om zich te engageren voor een gemeenschap of bepaalde waarden. Engagement als subcategorie van de individuele vrijheid dus.

Lullen

De kommunitaristen begrijpen dit allemaal wel, maar zien de zaken veel fundamenteel. In se impliceert de liberale theorie dat de mens 'voorafgaat' aan zijn waarden en overtuigingen en die later zelf kiest, terwijl de kommunitaristen vinden dat een individu zijn identiteit maar geleidelijk verwerft "in het aangesproken worden door waarden waarvan de betekenis hem of haar altijd ten dele overstijgt." Rawls en de zijnen verliezen de "waardering voor en de bescherming van de noodzakelijke gemeenschappelijke achtergrond op grond waarvan

waardig zijn en je ze zelf kunt bepalen en kiezen, dan is een gemeenschap niets meer dan een soort instrumentele markt waarop waarden "als objectieve gegevens afgevoegd, uitgewisseld en berekend kunnen worden" met de bedoeling er wederzijds voordeel uit te halen. Hiertegenover plaatst Sandel de 'konstitutive' gemeenschap: de verkenning van de eigen identiteit "is slechts mogelijk als een verkenning van de eigen levensgeschiedenis, dit wil zeggen als een reflectie op de gemeenschappelijke konstituerende waarden die mij hebben gekozen vooraleer ik zelf kon kiezen."

Sandel gaat dus niet akkoord met het liberale concept van vrijheid waarin 'vrijheid' gelijkgesteld wordt met 'keuzevrijheid': je mag kiezen wat je wil, zolang je de anderen niet schaadt. Hij opteert voor het republikeinse model van vrijheid die tot voor vijftig jaar dominant was en dat inhoudt dat men aan het bestuur kan deelnemen: "het veronderstelt kennis van over-

IJs gebroken bij de broodjes

Ook bij de broodjes werd er gekongresseerd

(foto Joost Helsens)

Op 18 maart konden rechtstudenten hun hartje ophalen aan het VRG-kongres rond het openbaar ministerie (OM, parket). Eind '96 werd al op een debatavond de moeilijke samenwerking tussen de aktoren in een strafrechtelijk onderzoek aangekaart. Hoewel de aktualiteit meer deed verhopen, boekten de organisatoren nu slechts iets meer dan honderd inschrijvingen. Aan deskundigen was er nochtans geen gebrek.

In zijn inleiding wees Dirk Van Daele op de legitimiteitskrisis die de strafrechtsbedeling doormaakt. Daarna konden de deelnemers aansluiten bij één van de drie werkgroepen. De eerste werkgroep liet zich in met de verhouding tussen de politiediensten en het OM. Politiediensten ervaren een gebrek aan beleid vanuit het OM, terwijl dat precies een van haar plichten is. Als het parket te kort schiet, dan is de verleiding groot om haar opdracht te minimaliseren. In politiekeringen pleit men al langer voor een minder stringent konsept van leiding vanuit het OM. Volgens die visie zouden parketmagistraten zich moeten beperken tot het controleren en waarborgen van de juridische kwaliteit van opsporingshandelingen. André Duchatelet, lid van de generale staf van de rijkswacht, beklemtoonde dat de politiediensten meer dan een "poule dactylos", een groep typisten, zijn. Ze hebben hun eigen finaliteit en moeten ook intern gestructureerd worden. Of ze ook effectief zouden moeten kunnen seponeren, blijft een twistappel.

Doof

De werkgroep die de relatie tussen het

OM en de onderzoeksrechter besprak, begaf zich in meer technisch vaarwater. Vooral de vermeende afhankelijkheid van de onderzoeksrechter ten opzichte van de procureur-generaal riep vragen op. Sommigen pleitten ervoor om zijn positie te verstevigen. Anderen achten zijn rol als leidinggevende figuur in het onderzoek uitgespeeld. Jean-Marie Berkvens, procureur des konings van het Brugse parket, beklagde zich erover dat niemand onderzoeksrechter wil worden. Rechters die niet goed functioneren in de rechtbank van Eerste Aanleg worden dan maar tot onderzoeksrechter gebombardeerd. Zo was er in Brugge lange tijd een nogal vreemde onderzoeksrechter die later doof bleek te zijn. "Ferm ambtand voor een onderzoeksrechter," zo merkte Berkvens op. Vooral omdat zijn griffier ook al doof was.

Slachtoffer

In een derde werkgroep spitsten de juristen zich toe op de verhouding tussen het OM en de procespartijen. Heel ostreerd daarbij is de stelling dat het opsporingsonderzoek een meer tegensprekelijk karakter dient te krijgen. Nu is de actieve deelname van de verdachte aan het onderzoek veel eerder een gunst dan een recht. De Luweuse procureur des konings Ivo Carmen achtte slachtofferbejegening bij het parket een goede zaak. "Het slachtoffer moet echter niet de funktie van parketmagistraat overnemen", waarschuwde hij. Het parket heeft als eerste opdracht de waarheid aan het licht te brengen. Daarnaast werd ook geopperd om een seponeringsbeslissing te motiveren en mee te delen aan zowel de verdachte als het slachtoffer. Dit zou de vertrouwensbreuk met justitie gedeeltelijk kunnen herstellen. Het slachtoffer blijft dan

niet langer in het ongewisse over de stappen die zich zouden opdringen. Carmen en advocaat Jef Vermassen waren het er over eens dat advocaten meer moeten aansturen op een alternatieve afhandeling bij het parket. De heren verschilden dan weer mening wat betreft de onpartijdigheid van het OM. "In het legalistisch werken zou reeds onpar-

tijdigheid kunnen ontwaard worden", aldus Carmen. Vermassen bestreed dit terecht.

Broodjes

Later op de avond had prof. Chris Van den Wyngaert het over de voorstellen van de Kommissie Franchimont. Aan het behoud van de klassieke figuur van de onderzoeksrechter, wat weinig waarschijnlijk is, koppelde de kommissie enkele voordelen. Zo zou een onderzoeksrechter minder gevoelig zijn voor politieke beïnvloeding. Daarbij wees zij op het gerucht dat de Franse regering het dossier Renault zou willen koppelen aan dat van Pineau-Valenciennes. Naast het meer transparant en gedeeltelijk tegensprekelijk maken van het onderzoek besprak de Antwerpse prof ook het voorstel om procedurefouten al te laten behandelen tijdens het vooronderzoek. Het aantal vrijspraken wegens procedurefouten zou dan beperkt kunnen worden. Daarna was het de beurt aan enkele eminenties waaronder Duchatelet, lid van de generale staf van de rijkswacht, en de voorzitter van de tweede Bendekommissie, Tony Van Parijs. Advokaat-generaal Mark De Lentdecker pleitte voor een justitieel perswoordvoerder. Senator-advokaat Fred Erdman (SP) wou ook advocaten het recht bieden de pers te woord te staan.

Eén van de zwaargewichten, de Brugse procureur des konings Berkvens, achtte de problemen bij het parket niet van structurele aard. Dat was misschien wel de teneur van het kongres. Met geslepen messen stonden de mensen van de praktijk zeker niet tegenover elkaar. Bij het verorberen van de broodjes kongresseerden zij verder.

Gianni Loosveldt

ons Erfdeel

VEERTIG JAAR JONG HET MODERNE BLAD MET DE OUDE NAAM

Het eerste nummer van de 40e jaargang bevat o.m. bijdragen over

onze allerjongste generatie schrijvers

het werk van H. Claus, B. Dewulf, H. Hofland,
G. Kouwenaar, N. Matsier en L. Nolens

de schilders M. Breedveld, E. Claus en S. Dillemans

durf en variatie in de Nederlandstalige popmuziek

een recente enquête over de Vlaams-Nederlandse betrekkingen

de Nederlandstalige cultuur in Brussel

actuele films en theatervoorstellingen

U kunt zich abonneren (5 nrs, 800 blz.) door 1980 BEF over te schrijven op rekeningnr. 000-0907100-53 van STICHTING ONS ERFDEEL, Murissonstraat 260, B-8931 Rekkem. Tel. (056) 41 12 01 / Fax (056) 41 47 07 e-mail: erfdeel@pophost.eunet.be

Stuurt u mij a.u.b. meer informatie over **Ons Erfdeel**

Naam: Voornaam:

Straat: Nr: Bus:

Postcode: Plaats:

Holiday Inn haalt zwembad binnen

De meerderheidspartijen hebben zich verleden week uitgesproken voor de bouw van een nieuw vijftigmeterbad in Leuven ter vervanging van het Stedelijk zwembad aan het Hogeschoolplein. Daarvoor wordt waarschijnlijk samengewerkt met de hotelketen Holiday Inn die de grond in erfpacht krijgt om een kongrescentrum te bouwen en onderin — met financiële steun — een stedelijk zwembad zal bouwen. De concrete plannen voor de bouw van een zwembad dat voldoet aan de Vlare II-normen zijn nog in de maak en de definitieve beslissing moet nog vallen. Het Leuvense Zwemplatform Watersport, dat geijverd had voor de bouw van een vijftigmeterbad buiten Leuven, blijft bij het standpunt dat een olympisch bad geen overbodige luxe is, en is van plan een grondig dossier samen te stellen rond de noden van de scholen, de clubs en het publiek.

(rr)

Doorbraak inzake studiefinanciering?

Recent legde de ombudsman van de Vlaamse Gemeenschap zijn jaarverslag voor. De belangrijkste signalen hierin naar het beleid toe zijn de te grote afstandelijkheid van de Vlaamse overheid en de te oubolige administratie, gekoppeld aan het cliché van de Vlaamse parlementsleden als 'arrangeurs'. Minstens even belangrijk voor de studenten zijn enkele opmerkingen in het kader van de studiefinanciering. De reglementering hieromtrent is te ingewikkeld en de informatie sijpelt te weinig door naar kansarme gezinnen. In zijn jaarverslag pleit de ombudsman dan ook voor een vereenvoudiging van de reglementering en het tijdig antwoorden op aanvragen.

gevens op te vragen lopen sommige dossiers vertraging op. Enerzijds moeten deze gegevens opgevraagd worden omdat het dossier onvolledig is ingevuld, anderzijds kan het te wijten zijn aan een verandering in de gezinsituatie van iemand. Als iemand bijvoorbeeld pas werkloos geworden is, kan zijn financiële situatie verschillen van die van zijn referentiejaar. Met andere woorden: de gegevens waarmee men rekening dient te houden verschillen van de gegevens die in het dossier zijn ingevuld. Om deze lakune te kunnen opvullen moet men extra gegevens opvragen over de huidige gezinsituatie. Dit speelt uiteraard in het voordeel van de begunstigde: hij ontvangt

namelijk een hogere uitkering.

Rompslomp

De konklusies die de ombudsman hieruit trekt zijn tweeledig, maar hebben de ingewikkelde wetgeving als gemeenschappelijke noemer. Enerzijds kennen de meeste aanvragers de reglementering niet, omdat de wetgeving te ingewikkeld is of omdat ze de informatiebrochure niet hebben doorgenomen. Anderzijds is het grote struikelblok voor een efficiënte werking de complexe wetgeving. Deze voldoet volgens de ombudsman vaak niet meer aan de huidige maatschappelijke situatie. Ze dateert dan

ook al van 1971. De koppeling van de wetgeving aan het Wetboek der Inkomstenbelastingen zorgt trouwens nog voor een extra probleem. Elk jaar dient de afdeling Studietoelagen opnieuw na te gaan welke wijzigingen in dit wetboek werden doorgevoerd en welke consequenties dit heeft op de toepassing van de wet betreffende de studietoelagen. Daarom moet de reglementering jaarlijks aangepast worden en moeten er nieuwe instructies worden opgesteld om een correcte afhandeling van de aanvragen te verzekeren. Dit alles zorgt steeds opnieuw voor de nodige administratieve rompslomp. Uit dit alles kan men dan ook besluiten dat het jarenlange geroep van de studenten om meer aandacht te besteden aan het beleid rond studiefinanciering, en hun pleidooi voor een doorzichtiger en eenvoudiger systeem zeker niet onterecht is.

Wim Vander Meersch

Archeologische opgravingen bij stadhuis

Leuvense skeletten verrijzen

U de Leuvense Grote Markt toch heraanlegd wordt, profiteerden de archeologen ervan om aan de trappen van het stadhuis nog vluug een archeologische proefsleuf te graven. De resultaten waren boven verwachting: al gauw stooten ze op menselijke beenderen die afkomstig zijn van ten minste drie personen.

De archeologische opgraving onder leiding van het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium —de overkoepelende instantie voor ideologisch onderzoek in Vlaanderen— had zich een dubbel doel gesteld: enerzijds de bodemlagen onderzoeken en anderzijds te spuren naar de oudste Leuvenaars. Hoewel de oudste bewoningssporen, daterend van de Romeinse periode (70-250 na Christus), gevonden zijn in de Brusselsestraat, is het stukje Leuven van de Sint-Pieterskerk tot het stadhuis van oudsher het centrum van de stad geweest en bijgevoelde de interessantste plaats om opgravingen te doen. De Sint-Pieterskerk is de plaats waar de eerste 'echte' graaf van Leuven, Lambert I met de Baard, omstreeks de eerste millenniumwende een romaans kapittelkerk liet optrekken.

Het verwachtingspatroon van de archeologen werd grotendeels bepaald door twee vroegere vondsten. Bij de opgravingen in de Sint-Pieterskerk in de jaren '50, waarbij men de resten van de romaans kapittelkerk blootlegde, vond men ook enkele graven. In vroegere tijden was het zo dat alleen de rijke en adellijke inwoners binnen de kerk begraven werd, het gewone 'klootjesvolk' kreeg een plaats buiten de kerkmuren, in een kerkhof. Bovendien was in 1829, bij het aanleggen van rioleringen op de Grote Markt, een 'knuppelweg' aange troffen, die beschouwd wordt als een Romeinse heirbaan.

Sleuf

De gevonden skeletten lijken alleszins al het eerste vermoeden te bevestigen. De gevonden beenderen liggen in anatomisch verband, wat wil zeggen dat ze niet zomaar in de grond geschoffeld zijn, maar dat wel degelijk van een graf sprake is. Het feit dat in zo'n smalle sleuf resten van drie lichamen worden gevonden, betekent wellicht dat velen onder ons dagelijks over een middeleeuws kerkhof lopen. Het enige voorbehoud om die stelling zonder schroom te bevestigen vloeit voort uit de bedenking dat de beenderen nogal ver van de voormalige

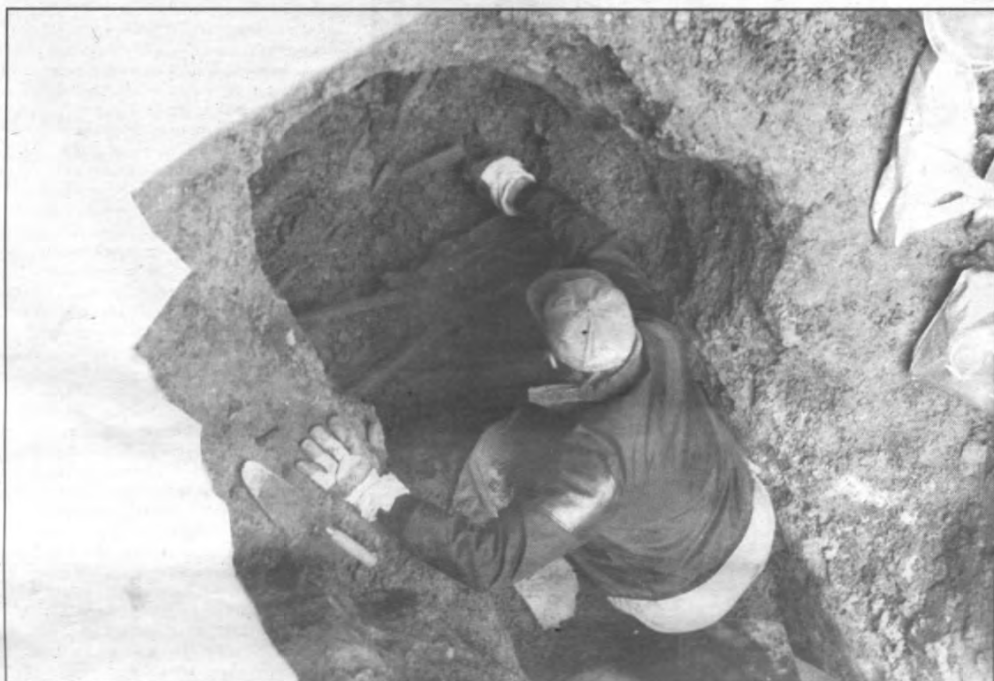
romaans kerk liggen: als het om een kerkhof gaat, moet het in elk geval tamelijk groot geweest zijn.

Slurf

De kerkhofhypothese wordt eventwel kracht bijgezet als je de datering onderzoekt. Vlakbij één van de skeletten werd een scherf Andennekeramiek gevonden. Dat is een soort aardewerk die pas gemaakt werd vanaf de elfde eeuw en die vanaf de dertiende eeuw een achteruitgang kende. De Leuvenaars in kwestie moeten er dus ergens tussen de elfde en dertiende eeuw begraven zijn; precies in de periode na het bouwen van de romaans kerk dus.

De komende dagen worden de skeletten verder opgegraven. Het is de bedoeling ze eruit te halen en verder te onderzoeken in de hoop het geslacht, de leeftijd en de doodsoorzaak ervan te bepalen. Ook wil men nog dieper graven om de onderliggende bodemlagen te bekijken. Woensdag wordt de sleuf al weer gedicht, maar binnenkort wordt het onderzoek verdergezet met een sleuf dicht bij de Sint-Pieterskerk.

Benny Debruyne

Een vorser gaat tot op het bot

(foto Dirk Bernard)

De ombudsman haalde zijn informatie uit drie categorieën van verzoekschriften, te weten een aantal bezwaarschriften, verzoeken tot informatie over beslissingen in verband met een beurs en verzoeken tot informatie over de stand van zaken van dossiers.

Het belangrijkste probleem met de bezwaarschriften is dat er niet op tijd kan op gereageerd worden. Volgens de wet uit 1971 betreffende de studietoelagen kunnen afgewezen aanvragers van een studietoelage de eerste dertig dagen na ontvangst van een beslissing een bezwaar indienen. Binnen de dertig dagen na ontvangst moet de bevoegde dienst op haar beurt een antwoord geven op dit bezwaar. Die termijn blijkt organisatorisch echter moeilijk haalbaar. Wegens personeelstekort moet men immers prioriteit geven aan de afhandeling en uitbetaling van de aanvragen voor studietoelagen. In januari en februari is er dan ook geen tijd voor de afhandeling van de bezwaarschriften.

Verzoekschriften die om meer informatie over de beslissing om een studietoelage al dan niet toe te kennen zijn een tweede belangrijke bron van feedback. In deze verzoekschriften vraagt men waarom studietoelagen geweigerd worden, op welke wijze ze berekend worden, enzovoort. Het betreft hier ongeveer een vierde van het totaal aantal ingediende verzoekschriften. Uit deze verzoekschriften leidt de ombudsman af dat heel wat mensen de reglementering en de procedure niet kennen. Nochtans wordt de bevolking al enkele jaren over de studietoelagen geïnformeerd via grootschalige mediacampagnes en een jaarlijkse brochure met de voorwaarden tot toekenning en de wijze van berekening. Men kan dan ook stellen dat een en ander te wijten is aan een te complexe wetgeving.

Onaangepast

Een laatste categorie verzoekschriften dient om te pellen naar de stand van zaken van de aanvraag. Doordat de afdeling Studietoelagen soms genoodzaakt is extra ge-

Studentencafe
DE RECTOR

Oude Markt 4
LEUVEN

“Het gebruiken van satanistische symbolen is natuurlijk ook een manier om stoer te doen”

Iertig jaar geleden schreef Anton LaVey, een voormalig leeuwen-temmer en politiefotoograaf, een satanistische bijbel. Het boek werd een internationale bestseller, en sinds het verschijnen ervan is de interesse voor het okkulte in het algemeen en het satanisme in het bijzonder alleen nog maar toegenomen. In Amerika zouden satanistische sekten meer volgelingen hebben dan ooit tevoren, en schreeuwen Kristelijke groeperingen voor en brand. In België loopt het voorlopig nog niet zo'n vaart, maar toch komt satanisme ook hier geregeld in het nieuws. Vorig jaar nog werden vermeende duivelverreëders in verband gebracht met pedofiele netwerken en kinderporno. Els Lecompte, criminologe, juriste en wetenschappelijk medewerkster aan de KU Leuven, studeerde af met een tesis over ritueel misbruik van kinderen in Zuid-Afrika en de VS. Momenteel is ze bezig aan een boek over satanisme in België, en dus de juiste persoon om ons te vertellen hoe het in eigen land zit met satan en zijn aanhang.

Els Lecompte: «Er zijn twee grote satanskerken in de wereld. De ene is de Church of Satan», opgericht door Anton LaVey in 1966, de andere de Temple of Set van Thomas Aquino. Via het Internet kan je lid worden van een van die kerken, en dan krijg je een lidkaart toegestuurd. In België zijn er ook wel leden, maar zo weinig dat ze niet publiekelijk als kerk naar buiten treden. Het is wel mogelijk dat ze soms bij elkaar komen om in het geheim allerlei rituelen uit te voeren.»

Veto: Is er ritueel kindermisbruik in België?
Lecompte: «Toen ik mijn tesis schreef was er over de situatie in België niets bekend, en moest ik noodgedwongen naar het buitenland voor mijn informatie. Nu is er wel meer interesse voor: ik heb contact gehad met therapeuten die me zeiden dat ze ook gevallen van ritueel misbruik behandelden. Ik ken ondertussen vijf mensen in België die beweren slachtoffer te zijn van ritueel misbruik, en ik heb weet van vijftien gevallen die als melding zijn binnengekomen bij politie of bij therapeuten. Maar het is altijd moeilijk in te schatten in welke mate wat ze vertellen waar gebeurd is.»

Veto: Zijn er dan geen bewijzen van gevonden?
Lecompte: «Dat is altijd het grote probleem. Verhalen zijn er genoeg, en ze zijn ook opvallend gelijklopend, maar er is nog nooit een bewijs van gevonden. Wat natuurlijk vragen oproept, om te beginnen bij de geloofwaardigheid van de slachtoffers, maar ook bij de omvang van het probleem. Als het inderdaad zou gaan om internationale netwerken van ritueel kindermisbruik, zoals bepaalde slachtoffers beweren, dan zouden er zeker bewijzen van bestaan. Daarom denk ik dat ritueel misbruik, en zelfs kindermoord, wel eens voorkomen, maar op uiterst kleine schaal.»

Duister

Veto: Wat is het verschil tussen ritueel en 'gewoon' kindermisbruik?
Lecompte: «Ik versta onder ritueel misbruik het misbruiken van meerdere slachtoffers door meerdere daders, die angst gebruiken als controlemechanisme. Er zitten ook altijd bizarre of rituele elementen in. Konkreet kan het gaan om misbruik op verschillende vlakken: seksueel, fysiek, psychologisch en emotioneel. De daders proberen een zo groot mogelijke invloed en macht te krijgen over het slachtoffer. In dat opzicht

lijkt het wel op wat in sektes gebeurt.»

«De gevolgen voor het kind zijn ook ernstiger dan bij 'gewoon' misbruik. Ritueel misbruikte kinderen zijn meestal veel angstiger en ook meer getraumatiseerd. Ze zijn vaak bang voor water en kleine ruimten, omdat ze ondergedompeld werden in het bad of toilet, en opgesloten in kasten. Zo wilden de daders het kind angst aanjagen, en beletten dat het later over het misbruik zou gaan praten.»

Veto: Ritueel kindermisbruik wordt al snel verbonden met satanisme en allerlei duistere sekten. Hebt u bewijzen gevonden voor dat verband?

Lecompte: «Omdat die twee vaak in een adem worden genoemd, ben ik in mijn onderzoek begonnen met na te gaan of kindermisbruik wel past in het geloofssysteem en de leer van het satanisme. Dat bleek helemaal niet het geval. Satanisten vinden wel dat iedereen moet kunnen doen wat hij wil, en ze propageren een erg vrije seksuaalreitsbeleving, maar ze stellen toch ook duidelijke grenzen. Zo mag je volgens hen nooit iets doen ten nadele of tegen de wil van anderen, en moet je steeds respect voor elkaar hebben. Kindermisbruik drukt daar natuurlijk tegen in.»

«Het gebeurt dus waarschijnlijk wel, maar niet noodzakelijk en zeker niet enkel bij satanisten. Ik geloof zeker dat sommige groeperingen zo pervers zijn dat ze kinderen misbruiken op rituele wijze, maar die zullen het satanistische eerder gebruiken als decorlement, bijvoorbeeld om de kinderen extra veel angst aan te jagen. Ook voor hen zelf kan het een opwindend nieuw element zijn. Eens iets anders.»

«Veel slachtoffers vertellen dat er video-opnamen gemaakt werden van de rituelen, die vaak een erg seksueel karakter hadden. Dat wijst er ook al op dat kinderporno er dus puur geldgevoel zich vaak verbergen achter een valse facade van satanisme.»

Veto: In verband met kinderporno- en pedofiele netwerken is de naam Abraxax een aantal keer in het nieuws gekomen. Is dat een satanistische sekse?

Lecompte: «Omdat die zoveel in de media kwamen, heb ik zo ook even bestudeerd. Volgens mij is Abraxax geen sekse, wel een 'school voor magie', zoals ze zichzelf graag noemen. Je kan er een opleiding van drie jaar volgen, en krijgt dan les in de witte, de zwarte en de rode magie. Die opleidingen zijn wel erg duur; dat wijst er weer op dat geldgevoel vaak een grote rol speelt bij mensen die onterecht beweren iets met satanisme te maken te hebben.»

Veto: Bij de groeperingen die dan ritueel kindermisbruik zouden doen heeft u het ook over kristenen en over vrouwelijke sekten. Waarom doen die mensen dat?

Lecompte: «De meeste auteurs schrijven enkel over satanisten, maar sommige behandelen ook een aantal andere groepen. Bepaalde kristenen zijn bijvoorbeeld van mening dat je het kwade zelf moet meemaken, om te kunnen weten wat het is. Onder dat voorwendsel martelen en misbruiken ze dan hun kinderen. Hier is het vaak gewoon een dokmantel, een manier om een ietwat rationele uitdaging te geven aan hun perverse handelingen. De vrouwelijke sekten zijn geheime genootschappen waar enkel vrouwen toegelaten zijn, en die tegen de mannenwereld te keer gaan. Naar het schijnt doen die ook aan kindermisbruik.»

Ramp

Veto: Een groot verschil met pedofilie of kinderporno is dat het bij ritueel misbruik in ongeveer de helft van de gevallen zou gaan om vrouwelijke daders. Hoe is dat te verklaren?

Lecompte: «Dat is inderdaad heel opvallend, en moeilijk te verklaren. Misschien heeft dat er iets mee te maken dat de vrouw het teken is van vruchtbaarheid, en

dat veel rituelen daarom draaien. Ook bestaat het altaar in een satanisker meestal uit een naakte vrouw.»

Veto: U schrijft over twee tegengestelde houdingen tegenover ritueel kindermisbruik: die van de 'believers' en die van de 'disbelievers'. Welke argumenten gebruiken beide partijen?

Lecompte: «Die tegenstelling is een echte ramp. De 'believers' — mensen die er vast van overtuigd zijn dat sekten op grote schaal kindermisbruiken — geloven dat alles wat een kind zegt zonder meer waar is. Ze stellen dat de verhalen van slachtoffers van ritueel misbruik wel te gruwelijk zijn om verzonnen te zijn. De 'disbelievers' argumenteren dat er nog nooit bewijzen zijn gevonden, en dat het verschijnsel dus niet bestaat. Ook zeggen ze dat de verhalen veel te afschuwelijk zijn om waar te zijn. Aanhangers van de twee strekkingen houden zich vooral bezig met elkaar de grond in te boren. In België is deze tegenstelling nog niet erg aanwezig, maar in Amerika en Nederland woedt ze hevig.»

Veto: Er zijn gevallen bekend waarin slachtoffers ingewikkelde verhalen over misbruik door satanisten achteraf verzonnen bleken te hebben. Ook zonder sommige therapeuten hun patiënten zelf aanzetten te beweren dat ze ritueel misbruikt zijn. Is de mediacyclus rond satanisme de oorzaak hiervan?

Lecompte: «Dat zou kunnen. Als je de term satanisme laat vallen wordt krijg je varzel meer aandacht. Vooral in Amerika is het een nieuwe rage: therapeuten hebben ergens iets gelezen over satanistische sekten, en denken opeens vanalles te herkennen bij hun patiënten. Soms worden de slachtoffers er door suggestieve vraagstelling toe gebracht dingen te zeggen die niet waar zijn. In sommige zelfhulpgroepen leest men boeken over allerlei soorten van ritueel misbruik, en laten slachtoffers die het zich allemaal niet precies meer herinneren zich daardoor inspireren. Het is dan ook gebeurd toen het slachtoffer heel jong was — meestal jonger dan vijftien — en vaak onder invloed van alcohol of drugs. De herinneringen zijn dus altijd vervormd of verdrongen.»

Hakenkruis

«Maar in feite is het niet belangrijk of een kind misbruikt is door mensen met een zwarte kap of zonder: het gaat uiteraard om het misbruik zelf. Het gaat er zelfs vaak niet om of het verhaal verzonnen is of niet. Mensen die dit soort verhalen bedenken hebben ook een probleem dat opgelost moet worden. Voor het slachtoffer is het cruciaal dat de therapeut waarde hecht aan zijn woorden en zich inleeft in de leefwereld van zijn patiënt. Anders heeft de behandeling geen kans op slagen.»

Veto: Het satanisme krijgt niet alleen in de therapie, maar ook in de ruimere maatschappij steeds meer succes. Hoe is dat te verklaren?

Lecompte: «Het is niet meer zo dat één religie het sociale leven regelt. Hierdoor gaan de mensen meer individualistisch en sociaal leven, en ze merken dat de samenhang zoek is. Om eenzaamheid te vermijden gaan ze dan maar op zoek naar een nieuwe manier om hun leven zin te geven, en die vinden ze in allerlei sektes.»

«Het valt ook op dat extreemrechtse groeperingen de satanistische symboliek graag overnemen. Er worden steeds vaker hakenkruizen samen met pentagrammen op de muur gevonden. Satanisten gaan ervan uit dat Satan op een bepaald moment de wereld zal overnemen, en dat ze dan macht zullen verwerven. Dat komt ongeveer overeen met wat extreemrechts wil: een superieur ras van heersers creëren. Maar het gebruiken van satanistische symbolen is natuurlijk ook een manier om stoer te doen.»

Martijn Graumans

Anton LaVey wordt bezweerd

(foto Jeroen Lissens)

Oude feeks maakt impotent

Op dinsdag 25 maart organiseert Historia een interdisciplinair colloquium rond hekserij, gisteren en vandaag. De dag begint met een persoonlijke introductie van de actuele heksen- of 'Wicca'-beweging door journalist Jan de Zutter, die een tijdlang infiltreerde in een heksenkring. Nadien schetst professor Vanhemelryck een historisch overzicht van de befaamde heksenprocessen. 's Namiddags is het de beurt aan professor in de volkskunde Stefan Top, die het zal hebben over de nog steeds voortlevende heksensagen. Professor Karel Pyck van pedagogie zet 'ritueel misbruik' uiteen en wie daarna nog honger heeft kan een heksenmaaltijd nuttigen in de Alma — paddenogen met een sausje van mierenbloed. De dag wordt sfeervol en toepasselijk beëindigd met de film 'Rosemary's Baby' van Roman Polanski.

Wie dacht dat een toverkol annex bezem, haakneus, wrat en zwarte kat niet van deze tijden was, zou zich hierbij wel eens lelijk kunnen vergissen, want er lopen vandaag de dag nog steeds heksen rond, zelfs in Leuven. De zogeheten 'Wiccabewegingen' verschillen echter grondig van de oude, vertrouwde heks. Deze situeren zich namelijk eerder in de ruimere context van de 'new age', in een fin-de-sièclezoektocht naar oeroude waarden. Ook mannen maken er deel van uit. De traditionele heks zit echter bij iedereen nog zeer sterk in het geheugen. Waar komt ze vandaan?

De eerste 'slechte' vrouw was er al zeer vroeg bij: Lillith, de legendarische eerste vrouw van Adam, verliet het paradijs omdat ze vond dat ze gelijkwaardig aan Adam moest behandeld worden. Later keerde ze terug als slang en verleidde Eva tot het eten

van de appel van de Boom van goed en kwaad. Dit verhaal werd vakkundig uit de Bijbel verwijderd omdat het zou aanzetten tot bigamie of echtheid, maar leefde voort in de beeldende kunst, met een vrouwelijke slang als thema. Voor feministen is Lillith een stichtend voorbeeld, omdat zij opkwam voor een gelijkwaardige behandeling van mannen en vrouwen.

Mystiek

Rond 1200 brak een eerste periode van intensieve kerkelijke vervolgingen aan. Op dat ogenblik ontstond er een nieuwe, tipisch vrouwelijke vorm van spiritualiteit, gekenmerkt door enerzijds een absolute negatie van het dogmatische en anderzijds een zeer persoonlijke zoektocht naar de vergoddelijking van de schuldloze (vrij van zonde) ziel door de liefde: de mystiek. Het was een tijd waarin steden tot bloei kwamen, nieuwe ordes als paddestoelen uit de grond rezen en een enorme economische ommezwaai en expansie plaatsgreep. In deze vroegkapitalistische samenleving vielen er echter heel wat mensen uit de boot: een nieuwe klasse van paupers ontstond, benevens een nieuwe ideologie. De sekte van de Vrije Geest, met aanhangers in heel Europa maar in de 13e en 14e eeuw vooral in onze gewesten, beschouwde sociale — kerkelijke en wereldlijke — structuren als overbodig en stond de vergoddelijking van de ziel voor. Tevens wees ze alle privebezit, als één van de pijlers van de feodale orde, af en verwierp ook het huwelijk, dat beschouwd werd als het 'bezit' van één vrouw.

Het waren vooral vrouwen die zich keerden tot deze nieuwe, kwasi zinnelijke vorm van spiritualiteit. Zij hadden en wilden geen plaats in de bestaande maatschappelijke orde, en gingen daarom vaak zwerfen. Zo maakten ze van de nood een deugd: apostolische armoede werd door hen zeer

Woodsnede uit Hartmann Schedel's 'Welchchronik', 1493

letterlijk beleefd. De kerk wist zich geen raad met deze onkontroleerbare, onvatbare 'vrouwenbewegingen', wat in de 13e en 14e eeuw leidde tot veelvuldige vervolgingen. In 1235 liet Robert le Bougre de begijn Aleydis van Kamerijk verbranden, en ook de Henegouwse begijn en mystica Margarete Porette (+ 1310) stierf in Parijs op de brandstapel. Het zijn slechts enkele voorbeelden uit een lange reeks.

Vervloeken

De uitbouw van de pauselijke inkwistitie vanaf 1231 moet dus gezien worden als een kerkelijke, perfect georganiseerde 'geheime dienst'. Vooral het Konssille van Vienne (1311 - 1312) keerde zich heftig tegen de beweging van de Vrije Geest en "onbetrouwbare religieuzen". Een ekstremistische mystica — of 'ekstatische' — is Christina de Wonderbare (1160? - 1224) uit St. Truiden, wiens leven opgetekend werd door de franciscaan broeder Geraert en getoetend door Nick Cave. Haar levensverhaal zit zo bomvol onnatuurlijke ervaringen — inclusief vier keer overlijden — dat zij door de kerkelijke overheid gemarteld en opgesloten werd. Lichamelijke grenzen overschreed zij kwasi moeiteloos: ze leefde in bomen, 's winters lag ze zes dagen in het ijs van de Maas, ze kroop in hete ovens en geselde zichzelf tot bloedens toe. Als kluiszenares verbleef ze zes weken lang in de bossen en voedde zich louter met melk uit haar maagdelijke borsten. 'Laktatie' kwam voor bij verschillende vroegmiddeleeuwse mysticae. Ook werd zij door de stigmata — wonden in handen en voeten — getroffen, net als andere 'heilige' vrouwen waaronder Teresa van Avila en Ida van Leuven. De kerk achtte haar door de duivel bezeten, liet haar viermaal opsluiten en haar benen verrotten maar "met Gods hulp ontsnapte ze telkens opnieuw."

Daar waar de heksenvervolgingen in de 16e en 17e eeuw veeleer als 'sociale processen' betiteld kunnen worden, gaat het in de 13e en 14e eeuw eerder om de bedreiging van de kerkelijke hiërarchie en leerstellingen. Deze ondermijning betekende tevens een ondergraving van de maatschappelijke orde: vrouwen (en in mindere mate ook mannen) werden immers niet geacht vrij en onafhankelijk rond te trekken, hun geloofservaringen te verkondigen en zo het 'allerhoogste' te bereiken. Zij hoorden thuis in (gesloten) kloosters en begijnhoven, waar de kerkelijke overheid kon toezien op een goed verloop. "Daarnaast werden bede-

laars in de anonimiteit van de steden gezien als een bedreiging", aldus Geert Coenen, die een testis over heksen voorbereidte. "Wanneer een familie getroffen werd door onheil, zocht men de verklaring daarvoor in het bezoek van een bedelaar, die een persoonlijk item van de familie kon gebruiken om hen te vervloeken."

Het 'hoogtepunt' van de heksenvervolgingen situeert zich in Europa tussen 1400 en 1700. Deze processen resulteerden in 100.000 doodvonnissen, tachtig procent van de veroordeelden waren vrouwen. Vooral in Duitsland ging het om massavervolgingen, waarbij bekendnissen van de ene heks leidden tot nieuwe veroordelingen. Verschillende verklaringen werden hiervoor aangehaald, maar geen enkele is sluitend: de vervolgingen zouden voortgevoeld zijn uit economische rampspoed, de godsdienstoorlogen, pestepidemieën en dergelijke, waar een zondebok gezocht moest worden voor al het onheil dat Europa teisterde. Volgens Geert Coenen mag de ontwikkeling van de geneeskunde als wetenschap hierbij niet over het hoofd gezien worden: "Deze strookte helemaal niet met de volkse, eeuwenoude gebruiken van de traditionele 'kruidengeneeskunde'. Ze werd veelal beoefend door vrouwen, en werd door hogere klassen als magie en hekserij bestempeld. Het ging hier vaak om oudere, kinderloze en alleenstaande vrouwen, die geen duidelijk omschreven 'functie' hadden in de maatschappij." Ook de wisselwerking tussen de volkse magisch-godsdiensstige belevingswereld en de denkbeelden van de geletterde elite over het 'monsterverbond' met de duivel is hier echter van belang geweest, waarbij er ongetwijfeld ook andere motieven dan zuiver religieuze hebben meegespeeld. Geert Coenen trekt hierin zelfs parallellen met de actualiteit: "Er zijn wel geen brandstapels meer, maar als je bekijkt hoe de media mensen vastspijkt in deze tijden van sociale onrust, kan ik niet anders dan gelijkenissen zien met vroegere vervolgingen. Men heeft altijd een zondebok nodig wanneer de sociale en maatschappelijke orde in het algemeen dooreengechud wordt."

Ann Bries

Bronnen en interessant leesvoer: 'De schaduw van de maan' (1994) van Jan de Zutter, 'Helse en hemelse vrouwen', tentoonstellingscatalogus o.l.v. M. Caron, (1987), Utrecht en 'Hooglied. De beeldwereld van religieuze vrouwen in de Zuidelijke Nederlanden vanaf de 13e eeuw', tentoonstellingscatalogus o.l.v. Paul Van den Broek, (1994), Brussel.

Heksenabbat, houtsnede van Hans Baldung Grien, 1510

Aktie en Reactie

Iaar aanleiding van de actie van de assistenten van het departement sociologie ondernam Veto een zoektocht naar de kern van het bursalenprobleem. Bijna verdronken we in de veelheid van meningen en nuances. Gelukkig werden we net op tijd gered door onze deadline. Wij hopen voor u hetzelfde.

Prof. Matthijs, departementsvoorzitter sociologie, toonde sympathie voor de ludieke actievoerders, maar vindt dat zij het probleem enigzins opblazen. Matthijs: "Er zijn inderdaad nog een aantal tekortkomingen aan het bursalenstatuut. Deze moeten zo snel mogelijk geïnventariseerd worden zodat er een structurele oplossing voor gevonden kan worden. De huidige ad hoc-oplossingen om deze tekortkomingen weg te werken zijn begrijpbaar, maar niet goed te keuren." Matthijs vertrouwt er op dat de 'bevoegde instanties' snel tot een waterdicht reglement, dat iedere vorm van benadeling van bursalen uitsluit, zullen komen. Daarnaast wijst hij op de enorme voordelen van het statuut voor het wetenschappelijk onderzoek aan de universiteit: "Per twee doktoraatstudenten die werken onder een bursalenstatuut in plaats van als assistent komt er één extra plaats vrij voor een doctorandus." Tenslotte benadrukt Matthijs dat alle middelen die door het invoeren van KU Leuven-bursalen vrijkomen, aangewend zullen worden voor de creatie van nieuwe tewerkstelling.

Ook Prof. Lammertyn, dekaan van de fakulteit sociale wetenschappen, beschouwt de ludieke actie van de assistenten als een positief gegeven: "Vanuit hun opleiding is het logisch dat zij dit soort zaken nauwkeuriger bekijken. Zij functioneren als een soort zweeppartij en spelen daardoor een

belangrijk rol bij het perfectioneren van het statuut." Mits deze perfectie ziet de dekaan het bursalenstatuut enkel als een goede zaak voor het wetenschappelijk onderzoek en de tewerkstelling aan de universiteit.

Jos Vaesen, de directeur van de dienst academisch personeel, bevestigt dat het een beleidslijn van de academische overheid en de Vlaamse universiteiten is om het bursalenstatuut te promoten. Ook Vaesen erkent dat er nog tekortkomingen zijn aan het statuut. Deze worden echter één voor één weggewerkt. Zo heeft hij van het ministerie van Sociale Zaken gedaan gekregen dat het recht op vakantiedagen voor bursalen wel bewaard blijft wanneer deze veranderen van werkgever.

Op het gebied van fiscaliteit is er echter geen oplossing mogelijk. Vermits bursalen geen belasting betalen, kunnen zij uiteraard ook niets van hun belasting aftrekken (vervoerskosten enzovoort). Met betrekking tot de beëindiging van de beurs — met de mogelijke eis tot terugbetaling — is directeur Vaesen niet van mening dat deze sanktie ooit zal toegepast worden. Hij is wel voorstander van een soepeler regeling, maar er moet toch ergens een stok achter de deur zijn. Een bursaal is bijvoorbeeld niet verplicht om de werkplek aanwezig te zijn. Vaesen begrijpt wel dat de assistenten zich vragen stellen en vindt het logisch dat zij hun statuut zo goed mogelijk verdedigen, maar denkt dat zij niet veel grond hebben om te vrezen.

Als commentaar op de vraag of het hier niet om een vorm van legale belastingontwijking gaat, antwoordt Vaesen: "Wij besteden dat geld beter dan wanneer het aan de belastingen gegeven wordt. Het gaat immers om een verruiming van de middelen van de universiteit. Het is beter op een inventieve manier het geld te gebruiken dan er al is, dan te wachten tot de overheid iets meer wil geven."

Grootscheeps

Jos Bosmans, regeringscommissaris aan de KU Leuven, is van mening dat het bursalenstatuut een goed beleidsmiddel is om de onaanvaardbare wetenschappelijk achterstand van ons land een beetje goed te maken. Het betreft volgens hem een noodzakelijke investering in menselijk kapitaal. Hij begrijpt de actievoerders wel in hun protest tegen de resterende tekortkomingen aan het statuut. Zo zal hij er bij de regering op aandringen dat er een harmonisering komt van de verschillende beursstatuten. Daarnaast wijst hij er op de wettelijk verplichting dat assistenten 36 procent van het academisch personeel van de universiteit moeten uitmaken (aan de KU Leuven is dat nu iets meer dan 40 procent). In die zin is de vrees voor echt grootscheeps omschakeling ongegrond.

Professor Van Achter, prof Arbeidsrecht en werknemersvertegenwoordiger op de ondernemingsraad van de KU Leuven, is van mening dat de fakulteiten voorzichtig moeten omspringen met het bursalenstatuut. Hij is ook geen groot voorstander van de invoering ervan op de rechtsfakulteit. Hij vindt het echter onterecht om te spreken van een nepstatuut. "Een beurs is geen

werknemerscontract, maar het is overdeven te stellen dat er een gebrekkige bescherming zou zijn van de bursaal. Het rechtstreeks inkomen van de bursaal zal bijvoorbeeld niet lager liggen dan dat van een assistent." Van Achter is wel tegenstander van het invoeren van praktijkassistenten om de beperking van de onderwijslast bij bursalen te compenseren. Hij benadrukt

hebben met onderwijs. De relatie onderzoek-onderwijs gaat dus in twee richtingen.

Apes

Katrien De Mey, vertegenwoordiger van assistenten op de fakulteitsraad eksakte wetenschappen, is niet principieel gekant tegen de invoering van KU Leuven-bursa-

Statuut

Op 28 oktober 1994 werd door de federale overheid, in het kader van tewerkstelling van jonge universitaires en ter bevordering van het fundamenteel wetenschappelijke onderzoek, beslist fiscale faciliteiten ter beschikking te stellen aan de universiteiten. Deze faciliteiten bestaan erin dat de universiteit zelf doktoraatsbeurzen kan toekennen waarvoor geen bedrijfsvoorheffing dient betaald te worden. De doctorandus blijft wel volledig onderworpen aan het stelsel van sociale zekerheid.

Aan dit statuut werden wel enkele voorwaarden gekoppeld. De beurzen mogen niet beschouwd worden als een vergoeding voor prestaties voor de universiteit of derden, het mag dus niet gaan om een arbeidscontractverhouding, dit wil zeggen dat zij niet ingeschakeld mogen worden in het economische systeem. De nettobeloning van de bursaal mag niet meer bedragen dan deze van een assistent met dezelfde kwalificatie en anciënniteit. De beurs mag niet toegekend worden aan personen die al tewerkgesteld geweest zijn aan dezelfde universitaire instelling. De duur van de beurs is beperkt tot maximaal vier jaar.

Op 20 december 1994 besliste de Raad van Beheer van de KU Leuven gebruik te maken van de door de federale regering geboden faciliteiten. Sindsdien is er een gestage toename van het aantal KU Leuven-bursalen. Er zijn echter grote verschillen tussen de fakulteiten onderling. Waar bij bijvoorbeeld eksakte en farmaceutische wetenschappen onmiddellijk en gretig ingegaan werd op de geboden mogelijkheid, nam men bij sociale wetenschappen en rechten in eerste instantie een eerder voorzichtigte en terughoudende houding aan.

(wdr)

het belang van het eigene van universitaire onderwijs dat gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek. Het kan dus niet dat iemand die zelf geen onderzoek doet toch les geeft.

Hij sluit hiermee aan bij het standpunt van de studenten. Ook zij benadrukken het belang van de band tussen onderwijs en onderzoek. Kringraad, de onderwijsgeleding van Loko, vreest bovendien dat vooral bursalen zullen doorgroeien naar een docentschap en dat deze bij invoering van praktijkassistenten vrijwel geen ervaring zullen

len, omdat dit aan meer mensen de mogelijkheid geeft om te doktoreren. Zij vreest echter wel dat de oefeningendruk op de gewone assistenten te groot zou worden indien het bursalenstatuut te veel veralgemeend zou worden. Sabien Lust gaat namens het assistend academisch personeel van de rechtsfakulteit nog een stukje verder in de kritiek op het bursalenstatuut. Zij stelt de vraag of er wel nood is aan uitbreiding van het personeel aangezien er al geen plaats is voor het huidige.

vervolg op p. 11

Pijnpunten

De belangrijkste tekortkomingen van het bursalenstatuut volgens de assistenten sociologie:

1. De bursaal heeft nauwelijks rechtzekerheid aangezien in het contract niet verwezen wordt naar reglementen van de KU Leuven of andere kollektieve regelingen. Alles zou dus in het contract zelf moeten staan en dat is nu zeker niet het geval.
2. Alhoewel de berekening van het initiële beursbedrag gebeurt naar analogie van het loon van assistenten met dezelfde kwalificaties en gezinsituatie is er geen aanpassing voorzien tijdens de loop van het contract. Voor anciënniteit en bij wijziging van de gezinsituatie is er bijvoorbeeld geen aanpassing van het beursbedrag voorzien.
3. De bursaal heeft geen recht op vakantie bij de volgende werkgever (nvdr.: Deze onvolkomenheid zou sinds kort weggevoerd zijn.)
4. Het contract en het reglement bevat geen ontslagregeling, het gaat immers niet

om een werknemerscontract. Er is wel een bepaling in verband met beëindiging van de beurs: "De beurs kan worden ingetrokken indien de bursaal kennelijk tekort schiet in de uitoefening van het studie- of onderzoekswerk waarvoor hem de beurs werd verleend. De beslissing tot intrekken kan de verplichte terugbetaling inhouden, geheel of gedeeltelijk, van de reeds uitbetaalde beursbedragen." De assistenten eisen schrapping van de mogelijkheid tot terugbetaling en een duidelijkere omschrijving van het begrip "kennelijk tekortschieten".

5. In tegenstelling tot het FWO-reglement is er geen duidelijkheid of de wettelijke anciënniteit die je opbouwt enkel aan de universiteit telt of ook bij de volgende werkgever.
6. Het bursalenreglement bevat geen enkele regeling in geval van zwangerschap behalve dan de mogelijkheid voor een ekstra beurstermijn.

(wdr)

**Tikkantoor
Devano**
016/490.890

Tekstverwerking * Laserprinting
Lay-out * Tekstinbreng

Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,....

Gespecialiseerd in
wetenschappelijke materies
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Lodewijk van Velthemstraat 31
3020 Herent (Velthem-Beisem)

(advertentie)

"Dit is een bezetting"

Origine maandag werd aan de KU Leuven aktie gevoerd. Dit gebeurde voor één keer niet door studenten, maar door de assistenten van het departement sociologie die protesteerden tegen de ondoorzichtige invoering van het universitaire bursalenstatuut. De aktie verliep rustig en werd door de profsen blijkbaar als een aangename en ludieke onderbreking van de dagelijkse sleur beschouwd.

Voor het begin van de departementsraad hadden de assistenten met spandoeken en ballonnen post gevat in de vergaderzaal van het departement. De binnendruppelende profsen kregen een zoethoutstokje met de

Aktie

vervolg van p. 10
ben de profsen op dit moment al te weinig tijd voor de begeleiding van hun assistenten en doktoraatsstudenten. Het argument van bijkomende tewerkstelling gaat bovendien zeker niet altijd op. De budgetten die ter beschikking gesteld worden voor projectonderzoek gaan nu al uit van aanverving van bursalen, waardoor dus geen mogelijkheid is om bijkomend personeel aan te nemen. Daarnaast blijkt dat bij fakulteiten waar het bursalenstatuut veralgemeend is, de vrijgekomen werkmiddelen slechts in beperkte mate geïnvesteerd werden in bijkomende tewerkstelling.

Met betrekking tot de beperking van de onderwijsbelasting is er uiteraard de vraag hoe men dit kan controleren. Lust deelt ook de vrees dat de onderwijsbelasting voor de resterende assistenten te zwaar zal toenemen en dat er een systeem zou ontstaan van eerste- en tweederangsassistenten. Met betrekking tot het statuut hebben de rechtsassistenten dezelfde eisen als de assistenten van het departement sociologie.

Dat er ook fundamentele kritiek te geven is op het bursalenstatuut bewijst Jan Pickery, assistent sociologie, in een vrije tribune die hij schreef voor De Morgen. "De praktijk kan wel gekatalogeerd worden als belastingontwijking. Het argument dat dit een vorm is van subsidie van de overheid aan de universiteit mist kracht. Het statuut en zeker het gebruik ervan als besparingsmiddel zijn nooit voorwerp geweest van enige politieke — laat staan parlementaire — discussie. De manier waarop zo financieringsstromen in de universiteit worden omgeleid en de overheid tientallen miljoenen misloopt, verdient op zijn minst een grondige politieke overweging. De plaats waar

boodschap: 'Individuele oplossingen voor kollektieve problemen zijn zoethoutdertjes'. Bij het begin van de vergadering werden de eisen van de aktievoerders nog eens kort op een rijtje gezet. Hun woordvoerder benadrukte dat het statuut eerst volledig op punt moet gesteld worden vooraleer er nieuwe bursalen kunnen aangenomen

worden. Daarnaast moet iedere bursaalaanvraag besproken worden op de departementsraad en moet iedere omzetting van assistierend academisch personeel gepaard gaan met een evaluatie van de onderwijslast.

Orde

Departementsvoorzitter professor Matthijs verklaarde dat hij begrip heeft voor de bezorgdheid van de assistenten en stelde een volledige inventarisatie van de problemen, en een bespreking ten gronde in het vooruitzicht. Hierna wijdden de assistenten

zich terug aan hun vorsende bezigheden en ging de departementsraad over tot de orde van de dag.

Het bursalenstatuut stond niet op de agenda en werd dus niet ten gronde besproken. Dat zal gebeuren op de volgende raad. Er werd echter wel benadrukt dat er voorlopig geen nieuwe bursalen worden aangenomen, ook niet met de middelen die vrijkomen door de twee reeds aangeworven KU Leuven-bursalen bij het departement sociologie. Met deze middelen zal waarschijnlijk een halftijds assistent aangeworven worden.

Wim De Rop

zo'n overweging moet gebeuren is het parlement en niet de lobbykanalen tussen de universiteit en de regering."

Vervreemding

Als men de maatregel van de federale regering als een tewerkstellingsmaatregel beschouwt, is het in ieder geval vreemd dat zij eigenlijk een vermindering van werknemerskontrakten tot gevolg heeft. Bovendien heeft de overheid geen enkele garantie dat de indirecte subsidie effectief ten goede komt aan tewerkstelling. En dat terwijl het gaat om een fiscale maatregel die bijvoorbeeld Maribel totaal doet verbleken. Geen bedrijfsvoorheffing meer moeten betalen is voor vele bedrijfsleiders een natte droom waaruit ze nooit meer willen ontwaken. Als stimulans voor wetenschappelijk onderzoek

heeft het bursalenstatuut in ieder geval het voordeel dat de regering zelf nu goedkoper en misschien dus meer fundamenteel onderzoek kan laten uitvoeren. De federale overheid heeft al zo weinig te bieden aan de universiteiten die onder de bevoegdheid van de gemeenschapsregeringen vallen.

Het vreemdste is dat de academische overheid de fakulteiten toegestaan en aangemoedigd heeft bursalen aan te nemen alvorens het statuut helemaal op punt stond en er een echt duidelijk beleid was

om hun geringere onderwijsbevoegdheid te compenseren. Vanuit de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de universiteit is het onbegrijpelijk dat zij toelaat dat mensen de dupe worden van onvolkomenheden in de door haar aangeboden kontrakten. Op sommige fakulteiten konden deze gedupeerden wel rekenen op een ad hoc-oplossing voor hun 'individueel' probleem maar van enige rechtzekerheid is tot nu toe geen sprake.

Wim De Rop

SPIT KRINGLOOPWINKEL

meubelen
kleding
huisraad

voor elk wat wils

NIEUWE OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10-17u

ACTIE VAN DE MAAND: THE FIFTIES

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo 016/26.09.21

(advertentie)

88118

Tiensestraat
KOPIËREN - DRUKKEN - PRINTEN - ONTWERPEN
Tiensestraat

9 - 19 u.
9 - 19 u.
gesloten

Maandag t/m Donderdag
Vrijdag
Zaterdag

9 - 22u.
9 - 20u.
10 - 17u.

.....IT TAKES TWO TO TANGO..... (advertentie)

Voordeliger reizen kan écht niet.

Promotionele reisformules heel het jaar door.

Exclusieve 'luchtvaart'-trein'-bus' tarieven voor studenten en jongeren.
Dé laagste luchtvaartprijzen wereldwijd voor iedereen.
Airpassen en around-the-world tickets.
Last minute aanbiedingen.
Dé voordeligste citytrips en verblijven 'à la carte'.
Rondreizen met internationaal karakter.
Aantrekkelijke huurwagenformules.
Studenten- en jongerenkaarten.
Annulerings- en reisbijstand-verzekeringen.

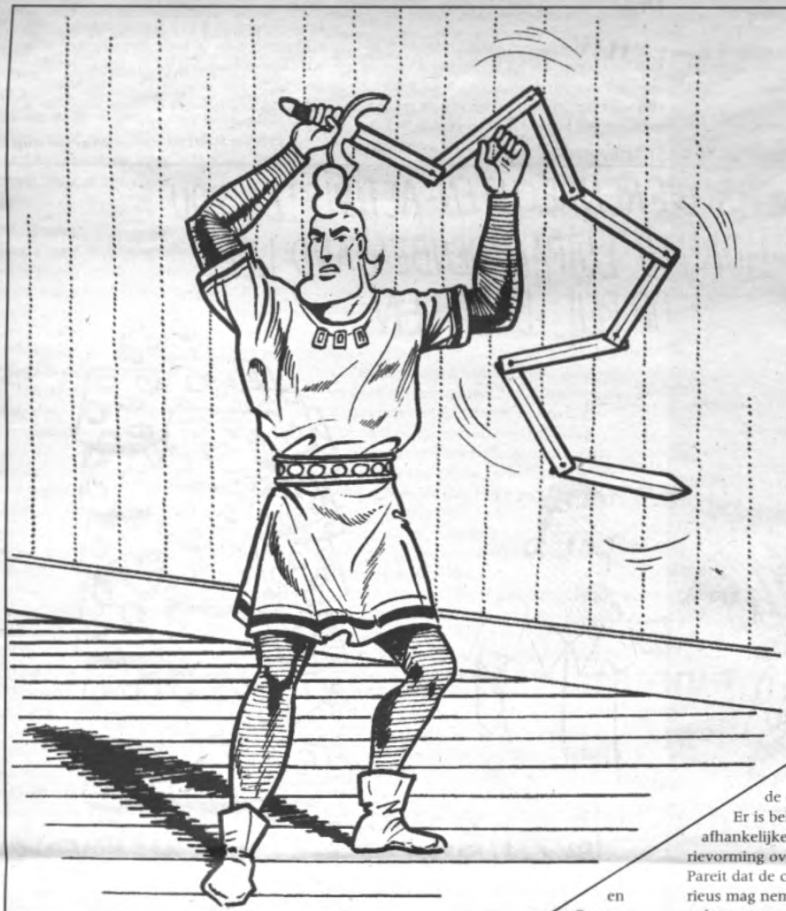
Connections Leuven
Tiensestraat 89,
3000 Leuven
TEL: 016/29.01.50

Connections Hasselt
Botermarkt 8,
3500 Hasselt
TEL: 011/23.45.45

Ook te Aalst, Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Liège, Louvain-la-Neuve, Mechelen, Mons, Namur en Turnhout.

TELE sales: 02/5500.100 ☎

De sadomasochistische koningin

en Peeters,

D strips, laat dat duidelijk wezen, zijn verderfelijk vermaak. Wie er boekskes over volschrijft, moet kierewiet zijn. Onder impuls van de — hoofdzakelijk toeristische — campagne '100 jaar beeldverhaal' is het aantal kierewieten in het Nederlandse taalgebied de laatste tijd zorgwekkend gestegen. Veto, zoals gewoonlijk nog kierewiet dan de rest, bekijkt een aantal algemene werkjes over het stripverhaal.

Theorievorming over strips is nog steeds zeldzaam. De academische wereld komt langzaam in beweging, maar levert toch nog maar weinig publikaties over 'Jommeke' en andere interessante grensverleggers van de negende kunst. De meeste werken die uit het niet-akademische wereldje komen, belichten ofwel één auteur ofwel één stripreeks en doen niet veel meer dan feitjes verzamelen voor de fans. Eind vorig jaar zijn er toch een aantal moedige pogingen ondernomen om iets dieper te graven: de literaire tijdschriften 'Bzzletijn' en 'Dietsche Warande en Belfort' (DWB) besteedden een themanummer aan de strip, en Dedalus gaf het boek 'Geheimzinnige sterren' uit, waarin Rik Pareit (van Studio Brussel) een aantal artikelen samenbracht.

Bzzletijn's themanummer heet 'Literatuur en het stripverhaal'. Het is niet erg duidelijk waarom Bzzletijn die titel heeft gekozen, want een aantal bijdragen in het tijdschrift is zeer moeilijk onder die noemer te brengen ('verfilmde films & verstripte films' bijvoorbeeld). Het doorgaans literaire karakter van het tijdschrift zal er waarschijnlijk wel iets mee te maken hebben. De artikels zelf zijn van een heel verschillend allooi. Er staan grondige studies van bepaalde auteurs en bepaalde werken in, onder andere een intelligente lezing van het 'Duistere Steden'-project van Schuitem

met voldoende aandacht voor de literaire invloeden op dat werk, en een grondige, maar betwistbare evaluatie van het werk van Jacques Tardi. Pieter van Oudheusden, de auteur van het stuk, vindt dat de detectivestrips die Tardi maakte naar de boeken van Malet tot zijn beste werk behoren, en de stripklassieker 'Het besloten land' veel minder sterk is. Dapper maar helaas. Omdat Bzzletijn nu eenmaal een Nederlands blad is, konden enkele — matig interessante — beschouwingen bij het werk van Neerlands bekendste stripauteurs Maarten Toonder en Hans G. Kresse natuurlijk niet ontbreken.

Droedelig

Verreweg het boeiendste stuk is dat van criticus Rob Schouten over strips en 'hogere literatuur'. Schouten toont hoe de strip als kultuurgoed en als experiment in de literatuur wordt opgenomen en hoe de essayistische belangstelling stijgt, maar hij ziet ook dat de banvloeken van weleer nog niet helemaal weg zijn, omdat de strip nog niet als hedendaags medium wordt geëvalueerd: er treedt een elitisering op waarbij Toonder- en campevoelige strips wel bestudeerd worden, maar hedendaagse ontwikkelingen genegeerd worden. Veel andere auteurs in dit themanummer zijn zich daar trouwens van bewust. Zij doen veel moeite om strips tot 'hogere literatuur' uit te roepen, maar begaan daarbij meestal de fout om de strips aan literaire criteria te toetsen.

Het nog steeds erg statige literaire tijdschrift DWB pakte de zaak helemaal anders aan. Zijn themanummer 'Strips' is eigenlijk een themanummer 'Woord en beeld' geworden. Schrijver Koen Peeters vertelt over zijn dwang om droedelige tekeningetjes te maken, er is een verhaal met zelfgemaakte kindertekeningen van Anselm Glück en een bijdrage over de invloed van strips op het werk van architect Willem Jan Neute-

lings. De strip zelf wordt van allerlei zijden bekeken: als Vlaams- en Waals-Belgische aangelegenheid in een wat geforceerd maar wel informatief stuk van twee mensen van het Belgisch Centrum voor het Beeldverhaal; als propaganda in een stuk van schrijver Dirk van Bastelaere over 'Batman' en als kinderbederf in een artikel van filosoof Marc de Kesel. Niet dat de artikels altijd licht brengen in de duisternis, maar als poging kunnen ze tellen. Het themanummer wordt afgerond met een experimentele strip van Denis Deprez (van het Brusselse collectief Frigo) en een verzameling strippagina's die een subjectieve, maar sprekende staalkaart biedt van wat er in de stripwereld momenteel te koop is.

Heks

'Geheimzinnige sterren', waarin Rik Pareit een aantal artikels over Belgische strips verzamelde, heeft een zeer duidelijk 'mission statement'. Goede stripkritiek is bijna even schaars als de kleding van de dames in 'De Rode Ridder'.

Er is behoefte aan evenwichtige, onafhankelijke en kritisch-subjektieve theorievorming over strips. Daaronder verstaat Pareit dat de criticus strips niet al te leserius mag nemen, in staat moet zijn om uit te komen voor zijn mening en erg persoon-

lijk mag schrijven, om de droogtegraad van de kritiek op een aanvaardbaar niveau te houden. De meerderheid van de bestudeerde strips zijn tipische voorbeelden van kitsch (Jommeke, De Rode Ridder, Buck Danny) en lenen zich dus goed voor een ironische aanpak. De meeste artikels in het boek volgen min of meer de door Pareit uitgestippelde weg. Hilarisch is Paul Mennes's lezing van de Koningin van Oerland uit 'Jommeke'. Mennes combineert een sadomasochistische interpretatie met een zachte plagiaatclaim: de Koningin van Oerland vertoont verdachte gelijkenissen met de heks uit de Disneyfilm 'Sneeuwwitje en de zeven dwergen'.

Zwart

Het artikel over stripprofessoren van Maarten Delbeke levert leuk materiaal op, maar zondigt tegen de verbod op saaiheid. Jeroen Olyslaeghers vraagt zich af hoe Buck Danny, notoir Jappen- en kommunistenhater, zich in de nieuwe politieke konstelatie moet gedragen en Rik Pareit bespreekt met veel liefde en heerlijke ironie de B-filmkwaliteiten van 'De Rode Ridder'. Alleen die ondertitel al: 'I see a red knight and I want to paint him black'. Mislukt in het concept, want te serieus en kwasi-objectief in zijn analyse, is Basjan van Stam's lezing van Hergé's 'De geheimzinnige sterren'. Zijn doorgedreven psycho-analytisch verhaal vertelt veel meer over Van Stam dan over Kuifje, maar is helaas niet altijd grappig.

Bzzletijn, DWB en 'Geheimzinnige sterren' vertegenwoordigen drie manieren om over strips te theoretiseren. De manier van Bzzletijn is de meest traditionele, die van DWB een bijzonder academische, maar gedurfde, en die van 'Geheimzinnige sterren' de meest onderhoudende.

Gert Meesters

Bzzletijn nummer 238 (uitgeverij Bzzlôh) is verkrijgbaar bij de betere boekhandel en kost 250 frank; DWB 4/96 is onder andere verkrijgbaar bij boekhandel Peeters en kost 300 frank; 'Geheimzinnige sterren' is uitgegeven bij Dedalus en kost 699 frank.

(advertentie)

MAAND VAN HET VERTAALDE KLASSIEKE BOEK

Theatermonoloog door Jules Croiset

Piet Schrijvers vertaalde de Aeneis van Vergilius en de eigenzinnige Nederlandse acteur, Jules Croiset brengt zijn interpretatie van het vierde boek, het verhaal van Dido, de achtergelaten geliefde...

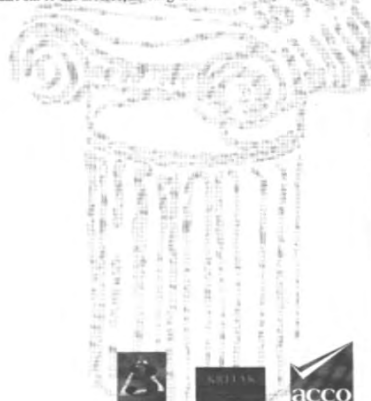
Maandag 24 maart om 20 uur in Cultureel Centrum De Minnepoort Inkom 200 - Accoloden 150 frank

Paul Claes wordt geïnterviewd door Bart Vonck

Paul Claes heeft een hoop klassieke werken vertaald en doet dat nog steeds, Bart Vonck, ook bezig met de klassieken voelt hem hierover aan de tand...

Dinsdag 25 maart om 13 uur in Acco, inkom gratis

O TEMPORA, O LIBRI

verkiest

& v
e
r
t
e
g
e
n
w
o
o
r
d
i
g
e
r
s

Vrijgestelden

Voorzitter

Om de boel te koördineren en te ondersteunen zoekt Sora voorerst:

Een voorzitter (m/v): zijn taak bestaat erin de werking te koördineren, entoesiasmeren en de beslissingen van de Algemene Vergadering (AV) mee uit te voeren. Hij/zij werkt ook mee aan de inhoudelijke ondersteuning. De voorzitter is ook ondervoorzitter van de Raad voor Studentenvoorzieningen.

Twee vrijgestelden (m/v): zij zijn halftijds betaalde en geëngageerde krachten. Hun taak bestaat erin Sora administratief en inhoudelijk te ondersteunen, het geheel mee te koördineren en te entoesiasmeren. Zij zetelen ook in de verschillende medebeheersorganen waar Sora de studenten vertegenwoordigt.

De kandidaturen voor beide functies moeten, met motivatie en cv, binnen zijn op Sociale Raad ten laatste op vrijdag 18 april om 17 uur. De voorstelling van de vrijgestelden gebeurt op de Algemene Vergadering van dezelfde dag om 19 uur in de 's Meiersstraat 5. De voorzitter wordt verkozen op dezelfde Algemene Vergadering.

Raad voor Studentenvoorzieningen

Het beheer en beleid van de sociale sektor van de universiteit is in handen van deze Raad. Sociale Raad stuurt vijf studentenvertegenwoordigers en deze vijf worden verkozen op de Algemene Vergadering van Sociale Raad op vrijdag 25 april.

Alma studentenrestaurants

In de Raad van Beheer van de studentenrestaurants zetelen 3 studentenvertegenwoordigers. Deze verkiezing heeft plaats op de Algemene Vergadering van Sociale Raad op vrijdag 25 april.

ACCO c.v.

Ook in de Raad van Bestuur van ACCO, het bedrijf dat kursussen produceert, hebben de studenten 5 vertegenwoordigers. Deze worden verkozen op de AV van Sora op vrijdag 5 mei.

vzw Velo

Velo heeft, u raadt het al, ook een studentenvertegenwoordiger in haar Raad van Beheer. Deze wordt eveneens verkozen op de AV van Sora op vrijdag 5 mei. Daarnaast worden op die dag twee studenten verkozen voor de Algemene Vergadering van Velo.

Vereniging van Vlaamse Studenten (vvs)

De Vereniging van Vlaamse Studenten is het overkoepelende orgaan van de studentenraden en overkoepelingen van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen. Sociale Raad heeft er twee vertegenwoordigers en die zullen worden verkozen op de Algemene Vergadering van Sora op vrijdag 5 mei.

Overleg stad Leuven - studenten

Op het overleg tussen de stad en de studenten hebben alle raden van Loko en de Hogescholen een vertegenwoordiger. De vertegenwoordiger van Sora op dit overlegorgaan wordt op de AV van 25 april verkozen.

Op het overleg tussen de stad en de studenten hebben alle raden van de Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie en de Hogescholen één vertegenwoordiger.

De vertegenwoordiger van Sora wordt verkozen op de AV op vrijdag 25 april.

en waarom?

Studenten moeten eten, een dak boven het hoofd hebben, geld hebben om te kunnen studeren, een dokter kunnen konsulteren, juridische of andere raad krijgen, geïnformeerd worden, zich kunnen verplaatsen. Kortom veel zaken, die ook veel geld kunnen kosten. Daarom bestaan de sociale voorzieningen, de studiebeurzen,...

Democratisering van het onderwijs: het bestrijden van de financiële en socio-kulturele drempels. Drempels die het studeren voor sommigen soms onmogelijk of moeilijk maken. Omwille daarvan is de studenteninspraak in de medebeheersorganen en de studentenwerking rond dit thema zo belangrijk.

Voor meer informatie kan je steeds terecht op Sociale Raad (Loko), 's Meierstraat 5, 3000 Leuven. Tel: (016)22.95.41. (Elke werkdag tussen 14 uur en 18 uur) E-mail: Sora@Sora.student.kuleuven.ac.be. Of bezoek onze web-site: <http://www..sora.student.kuleuven.ac.be>

zoekertjes

√ Gelieve de zwartgrijze herenfiets die u om bovenstaande reden ontvreemd hebt aan het station, terug te bezorgen in de Burchtstraat 10.
 √ Ann uit St.-Niklaas: rasprostrantjakj vzdor otsejn podlo.
 √ Aan Robin Hood: waar jij van komt is het toch dagelijks middeleeuwse dag? Trust nobody, en zeker niet je-weet-wel-wie.
 √ Vrienden Klioten, bedankt voor het kaartje met verfraging. Ik was bijna ontroerd. Maryse.
 √ Zeg Axel, krijg ik nog antwoord of hoe zit het? Maryse. Ik heb trouwens ook E-mail: x4175938@fedro.ugr.es. Makkelijk te onthouden nietwaar?
 √ Help mij! Wie heeft toevallig de documentatiemappen van de eerste vijf 'avonden van de architectuur'? Ik wil ze kopiëren. Ian Grosfeld, Naamsestraat 171 Bus 32. Dank bij voorbaat.
 √ "Een open deur is moeilijk in te trappen." Een spreuk uit het Onnoisme.
 √ "Rob, als ik dat woord nog één keer hoor, ga ik echt heel gewelddadig worden! Je bent gewaarschuwd. I."
 √ Ja, Polle, ik leef nog. Ik weet alleen niet hoe lang ik deze geneugte nog mag kennen. De Roze Pamper.
 √ By the way, nog een fijn vat gewenst. De roze pamper.
 √ Didier L., 'k heb vandaag Stephanie ontmoet en ze kent u niet. Verklaar u eens nader (voor het oog van alle Vetolezers).
 √ Hoe kan dat nu dat Stephanie mij niet meer kent?? Ik ben nochtans deze week drie maal naar de cinema geweest met haar!! En na woensdagnacht moet ze me wel nog kennen

(of ben ik dan echt zo slecht??). Maar by the way, Veerle D. en Sisy heb je niet gezien, hé.
 √ Clyde, wat die indigestie betreft: any time! Bonnie.
 √ Die drie bedankt al zijn kiezers voor hun vertrouwen. We zullen jullie nooit vergeten. Iedereen die op ons stemde een pint in de Fak.
 √ Tim VDB wist niet dat Darth Vader astma had. Een schande.
 √ Lieve Sofie, groetjes uit Duitsland. Ik mis je. Joris.
 √ Groeten uit Duitsland aan alle Allfanen die zielig thuis zitten. Wij amuseren ons hier te pletter. Tot volgende week. De mannen van eerste Lic.
 √ Maestro... Muziek!-Laten we samen lekker virtuoos wezen. Woensdag om 21.00 u in kafee Amedee, A.
 √ Vooralsnog eten overlopers graag stooftvles — zelfs onder een andere naam. Misschien dat sommigen beter op de juiste zouden kakken.
 √ Help! Snik! Ik ben mijn zwarte brilledoos verloren in het PDS of MTC. Ik ben desperaat! Tel. 20.09.00 (Wimpie).
 √ Heavy Hans and brave Bart from fak L&W.
 √ Na de krekel volgt het licht, brandend als de middagzon.
 √ Wie heeft mijn jas (zwart, met kappe, merk Doro-tennis) en sjaal (blauwgrijns) gevonden op de "gitaargestoofdruif" van 19 maart in zaal Rumba? Daar ik er heel aan gehecht ben, zou ik het heel fijn vinden als je hem terugbrengt naar Iris, Naamsestraat 164.
 √ Voor de fans: hoe word ik Koen Verheyden in drie stappen? Primo: stel u kandidaat voor voorzitter van Sportraad. Secundo: wil pres

Klonis worden. Tertio: stel u kandidaat vrij-gestelde voor Kringraad.
 √ Stem voor ervaring met 200 kinderen: Ellen en Hans.
 √ "Kan jij al zien zonder te kijken?" Een spreuk uit het Onnoisme.
 √ Björn, de overwinning is verzekerd als ook Ingeborg haar gewicht in de schaal werpt.
 √ Witte wijn is lekkerder (grapje).
 √ Koen, derde keer, goede keer? Koen, waarom niet dadelijk voorzitter, of Veto-hoofdredakteur?
 √ Tien kantussen in '97-'98: Ellen en Hans worden ervoor.
 √ Een goede, diepe, brede, inhoudelijke werking in Klio: Ellen en Hans.
 √ Jaja, nu is het de beurt aan Sora om te koken voor ons!!!
 √ Na Goele en Joke, Marie-Anne nu het volgende slachtoffer van vrouwenloper Verheyden.
 √ Björn en Ingeborg: alleen een verstandshuwelijk?
 √ Ellen en Hans aan het hoofd van Klio's (grote) familie, mater et pater familias?
 √ Stem op de ploeg van het gezin: Ellen en

Hans.
 √ Björn en Ingeborg: we hopen dat jullie relatie later zakelijk blijft.
 √ Toon en Karen als preses en vice.
 √ Björn en Karen: omdat monsters belangrijk zijn.
 √ Na diktator Ellen, vadsige preses Björn?
 √ Ingeborg, jij de zweep of ik? Björn.
 √ Floor, volgend jaar preses KVHV, of was het NSV?
 √ Mobutu dead. Niquele le putain de batârd. Jusqu'a ce qu'il est mort. C'est moi, le chef. Vive le peuple kongolais.

kolofon

Veto
 's Meiersstraat 5
 3000 Leuven
 Tel 016/22 44 38
 Fax 016/22 01 03

Jaargang 23
Nummer 25
24 maart 1997

Ver. uitd.: Ann Bries
Hoofdredaktie: Benny Debruyne
Redaktiesekretaris: Ann Bries

Redaktie: Dirk Bernard, Bart Eeckhout, Martijn Graumans

Doka: Dirk Bernard, Wim De Rop, Joost Helsens, Jeroen Lissens, Yvan Put
Medewerkers: Wim De Rop, Ludwig Deweghe, Joris Janssens, Goedele Leyssens, Jeroen Lissens, Gianni Loosveldt, Gert Meesters, Rut Reynaerts, Wim Vander Meersch

Layout en vormgeving: Ann Bries, Dirk Bernard, Bart Eeckhout, Dietger Geeraert, Joris Janssens

Spelling: Ann Bries, Filip De Keukeleere en Hans Vandenaabeele
Dtp: Filip De Keukeleere, Hans Vandenaabeele

Eindredaktie: Benny Debruyne

Internet-Veto: <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>
e-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
 Allaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
 Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redaktievergadering
 iedere vrijdag namiddag om 16.00 u

Evaluatiecommissievergadering
 woensdag 26 maart 17.00 u

vorige week

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	K	O	K	A	R	D	E		A	V
2	L	O	R	R	E		E	L	K	E
3	E	R	I	S		S	N	E	E	R
4	I	D	E	E	E	L		A	L	F
5	N		L	E	G	E	R		A	R
6	K	G		N	A	D	E	R		I
7	U	R	N		R	E	G	E	L	S
8	N	A	A	L	D		E	P	O	S
9	S	A	R	I		S	N	E	D	E
10	T	L		P	A	R	T	N	E	R

Het Besloten Land
 trading cards
 verzamel ze!

STRIPS ☆ COMICS ☆ COOL MEDIA
 Parijsstr. 16 * Tel. 22.58.40

Avontuurlijke Jongerenreizen

van 18 tot 28 jaar

- wandelreizen
- trekkings
- canyoning
- rafting

in Europa, Marokko, Nepal

Anders reizen

Naam
 Adres
 Terugsturen naar Anders Reizen, Refugiestraat 15, 3290 Diest of fax 013 / 32 16 08

BON voor GRATIS brochure of BEL 013 / 33 40 40

(advertentie)

**U BENT ALS STUDENTENKOPPEL
 OP ZOEK NAAR EEN
 GOED(KOOP)
 EN GEMEUBELD
 APPARTEMENT**

**BIJ DE STUDENTENRESIDENTIE
 CAMILO TORRES
 IS ER EEN GEVARIEERD AANBOD!**

PRIJZEN (inclusief kosten - uitgezonderd elektriciteit):

van 8.170 tot 10.710 fr. per maand voor een appartement met 1 slaapkamer
 van 8.675 tot 13.750 fr. per maand voor een appartement met 2 slaapkamers

Aanvragen voor het academiejaar 97-98 uiterlijk voor 1 juli 1997 bij:
 Camilo Torres, Brusselsestraat 165, 3000 Leuven.
 Tel. (016)32 98 11 - Fax (016)32 99 00

**CAFFÈ PASTA
 D'ADARIO**

(advertentie)

BRUSSELSTRAAT 21-23, 3000 LEUVEN, 016/22 01 28

zoekertjes

- ✓ Door de wind, door de regen, Ingeborg heeft het weer hoog in haar bol gekregen. Door de wind, door de regen, Ingeborg en Björn, Klio kan er niet tegen.
- ✓ Björn zoekt dringend vice uit Klassieke om alsnog zijn machtsongster te stillen.
- ✓ Obelix, gaank d'n menhirs bezörge, en laat us met rös.
- ✓ Leer eens treffelijk schrijven, ik kan dat niet lezen. We zitten hier niet in de brouse.
- ✓ Wat is het verschil tussen een mol en een metro? In een mol zitten geen dennen.
- ✓ Ha. Ha. Ha.
- ✓ Bert "Bère": "Dich bès jüs u wuf."
- ✓ Eddy Stols biedt aan: "Eksotismen" — Een twee uur durende megavideo (ongesensu-reerd, dus met schapen open en bloot, als u begrijpt wat ik bedoel).
- ✓ La Funk Mob me rend complètement fou.

- ✓ Bart S. ambieert de post van hoofdredakteur van Veto. Zijn kwaliteiten: ladvyklif. Min-punten: weinig studie-ijver, slapeloosheid.
- ✓ La porte, putain! Vous n'avez pas de montre. Salope! Hihhihi.
- ✓ Maastrichts op de Unief. Nu.
- ✓ Isha-meisje: Ik zat net achter je met sociologie (19/03). De rest laat zich wel raden.
- ✓ Take me baby. Take me now. Take me to the edge of explosion.
- ✓ Yeah, sure, if you hand me the heys, you cocksucker.
- ✓ Lidoman was here! Beef en sidder voor zijn aangezicht.
- ✓ Steen drukt tekstiel uit.
- ✓ Fuck you Cardon.
- ✓ Bère, ge zijt ne dikke spast! K'nijn. Spast.
- ✓ Whiskey of een kersensapje.
- ✓ Die van Middelenederlands is nen dikke.

- ✓ "Je bent nooit alleen. Je hebt altijd jezelf." Een spreuk uit het Onnoisme.
- ✓ Jean Goossens, kunt gij 1 zin zeggen zonder minstens 38 versprekingen?
- ✓ Cardon, we love you ("Maasland is zeer belangrijk", 19/03)
- ✓ Aan het meisje dat 2 plaatsen schuin voor mij zat (rode trui, volslank) op 19 maart (kunstgeschiedenis): een beetje meer respect ja!
- ✓ Dat komt ervan mensen te plagen met stukjes koord en messen. Dan durf ik al eens mijn voodoopoep bovenhalen en een griepje de wereld in sturen (sorry).
- ✓ Aan het meisje voor mij: bedankt voor de Humo.
- ✓ Aan die twee dikke van eerste kan moderne

TEKSTVERWERKING-VERTALING
Gespecialiseerd in formules
Tel. 0 1 6 / 2 6 . 0 6 . 5 8

- geschiedenis: fuck off (vanwege Bars).
- ✓ De Club wordt kampioen.
- ✓ Moskou Vlaams.
- ✓ Aan het meisje voor mij (wit hemd): waarom krijg ik de Humo niet, als jij hem toch niet leest?
- ✓ Jeroen D.V.: Zijt ge zo, of doet ge maar zo.
- ✓ Bull's Eye: Jasper Johns is cool. Raise the flag.
- ✓ Veto is een matig blad.
- ✓ Veel geluk met je examens Afrikaans Recht.

JO MEUWISSEN bvba

Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal.

Videoscherben tot 4 m.
DISCOBER EN CD'S
met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

agenda & ad valvas

DOOR ANN EN BENNY

MAANDAG

- 17.00 u **LEZING** Multatullering 'Multiculturalism and democracy' Info en reservatie: 32.37.87; in de promotieazale van de universiteitshallen, Naamsestraat 22, org. Overlegcentrum voor etiek.
- 20.00 u **TEATER** Jules Croiset brengt 'Aeneis', een teatermonoloog uit het vliegende boek van de Aeneas, in KC Minnepoort, Kon. Albertlaan, toeg. 250/200, org. Acco-boekhandel, info en res. 29.11.00.
- 20.00 u **TEATER** Teater Ivonne Lex speelt 'Mama Carlota', Info: 23.84.27; Res.:22.21.13, in Stadschouwburg, toeg. 400/300/200.
- 20.30 u **TEATER** Repertoire aanbieding van Maatschappij Discordia: 'Familie' van Arthur Schnitzler, in de Stuczaal, toeg. 200/300, org. Stuc.
- 20.30 u **KONSERT** 'Laurika Rauch', Zuidafrikaanse kleinkunstenaars en zangers in Pieter De Someraula, toeg. gratis, res.: Dekanaat Rechtsgeleerdheid, Tienstestraat 41, tel. 32.52.99; VRG, Tienstestraat 53, tel. 22.75.97; Kultuurcoördinatie KU Leuven, Oude Markt 13, tel. 32.41.40.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia speelt 'Liebele!', in Stuczaal, toeg. 200/300, org. Stuc.
- 20.40 u **FILM** 'Sommernattens Leende' van Ingmar Bergman met inleiding, in Vlaams filmmuseum- en archief, L Vanderkelenstraat 30, toeg. 100, org. Vlaams filmmuseum- en archief.

DINSDAG

- 13.00 u **INTERVIEW** 'Verhalen of vertalen?' Paul Claes laat zich interviewen. Info: 29.11.00, in Acco boekhandel, toeg. gratis.
- 20.00 u **WOORD** Produktie afdeling woord Lemmensinstituut. Info: 23.39.67, in Konsertzaal Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. 250/200, org. Lemmensinstituut.
- 20.00 u **TEATER** Jos Meersmans met zijn vertellingen rond Bach 'De Grote Koning der Verschrikking', in KC Oratoriënhof, Mechelsestraat 111.
- 20.00 u **KONSERT** The Budapest Symphony Orchestra' o.l.v. Miklos Cser, Info: 23.84.27; Res.: 22.21.13, in Stadschouwburg, toeg. 800/600/400.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia speelt 'Liebele!', in Stuczaal, toeg. 200/300, org. Stuc.
- 21.00 u **KONSERT** Ooth speelt een mengeling van blues, jazz en funk, in Los Buenos, Parkstr. 14, toeg. gratis, org. Los Buenos vzw.

WOENSDAG

- 13.00 u **KONSERT** Uur Cultuur: Arabische muziek met La Voix du Liban en Marwan Zouein, toeg. gratis, org. Uur Cultuur.
- 14.00 u **FILM** 'Blueberry Hill', dramatische komedie van Robbe De Hert, in Vlaams Filmmuseum- en archief, toeg. 50/30/20, org. Vlaams filmmuseum- en archief.
- 17.00 u **TEATER** Jeugdteater Bink I, speelt 'Moby Dick', Info: 23.84.27; res.:22.21.13, in Stadschouwburg, toeg. 200/150.
- 20.00 u **WOORD** Produktie afdeling woord Lemmensinstituut. Info: 23.39.67, in Konsertzaal

- Lemmensinstituut, toeg. 250/200, org. Lemmensinstituut.
- 20.00 u **FILM** 'Riff-Raff' van Ken Loach, in PSI 91-93, org. ALS.
- 20.00 u **FILM** 'Blueberry Hill', dramatische komedie van Robbe De Hert, in Vlaams Filmmuseum- en archief, toeg. 50/30/20, org. Vlaams filmmuseum- en archief.
- 20.15 u **KONSERT** Universitair Harmonieorkest o.l.v. Maurice van Mechelen, met solist Dirk de Caluwé (fluit en piccolo). Kaarten 29.34.76, in Pieter de Someraula, toeg. 250/200, org. Kultuurcoördinatie KU Leuven.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia speelt 'Familie', in Stuczaal, toeg. 200/300, org. Stuc.

DONDERDAG

- 20.15 u **TEATER** 'Vriendinnen' - intelligent amusement van Ed Vanderweyden met Marleen Merckx en Annemarie Picard in Amusementsteater Leuven, Vaart 25, res.: 23.15.98.
- 20.30 u **KONSERT** Beethovenakademie presenteert Barok: Klaus Mertens, bas en Jaap ter Linden, dirigent, in de Rotonde van Aula De Somer, toeg. 650/500/350, org. Beethovenakademie. Res/info: 03/22.63.511.
- 20.30 u **TEATER** Maatschappij Discordia speelt 'Familie', in Stuczaal, toeg. 200/300, org. Stuc.
- 21.00 u **VERGADERING** Info-avond over Renault, met arbeiders van Renault, in Los Buenos, Parkstr. 14, toeg. gratis, org. Los Buenos vzw.

VRIJDAG

- 20.00 u **FEEST** Verbroederingsfeest. Info: V. Vandendorpe: 21.15.36, in Rijschool, Rijschoolstraat 21, toeg. gratis.
- 20.15 u **TEATER** 'Vriendinnen' - intelligent amusement van Ed Vanderweyden met Marleen Merckx en Annemie Picard, in Amusementsteater Leuven, Vaart 25, Res. 23.15.98
- 21.30 u **KONSERT** 'Campbell & Mc Farland', in Taverne T. Stapleton, Standonckstraat 4.

ZATERDAG

- 13.00 u **Kontakt**. Opening door goochelaar met special act. Gratis warme dranken door de Kokkerellen. Lessen Arabisch i.s.m. Leuvens integratiecentrum. Rommelmok i.s.m. vzw Spit, op Oude Markt, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 13.30 u **KONSERT** Paasfeesten: voorstelling van de groepen op de Grote Markt om 15.00 u; paaseierenworp op de pui van het Stadhuis om 15.45 u; versnijden van het Paaslam op het M. de Layensplein en volkskunstanimatie om 16.00 u; Info: V. Vandendorpe: 21.15.36.
- 14.00 u 'Kick-it', drugpreventie door 't Lampeke, in Fabota, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 14.00 u 'Vellig vrijen toernee' en 'JAC binnenste buiten', in JAC, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 14.00 u Spel door Chiro Vlaams-Brabant, op Oude Markt, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 14.00 u Graffiti spuiten op auto met vzw Lejo, op Oude Markt, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 15.00 u **Kwissen** op computer: sexflop, eetflop, jobflop... en situatiespelen, in JIP, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 15.00 u **Boksinitiatie** door Abdel Wahabi, in Turnzaal aan Stedelijk Zwembad, toeg. gratis,

- org. Kontakt.
- 16.00 u 'Vellig vrijen toernee' en 'JAC binnenste buiten', in JAC, toeg. gratis, org. Contact.
- 16.00 u Homokultuur door het Goede Spoot, in MSI, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 16.00 u **Boksinitiatie** door Abdel Wahabi, in de Turnzaal aan het Stedelijk zwembad, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 17.00 u **Lekker eten** aan een goed prijsje, in Buurtwerking De Straatmus, org. Kontakt.
- 17.00 u **Kwissen** op computer: seksflop, eetflop, jobflop... en situatiespelen, in JIP, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 18.00 u **Popkvis** met medewerking van Art Forum, in Universitaire Parochie, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 18.00 u **FILM** 'La Haine' van Mathieu Kassowitz i.s.m. bevrijdingsfilms, met nabespreking, in Universitaire Parochie, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 19.00 u **DANS** Afrodans olv Barbel Cuppens, in Turnzaal aan Stedelijk Zwembad, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 20.00 u **KONSERT** 'Tinfoil', gitaargroepje uit het Leuvense, in Café Apero, toeg. gratis, org. Kontakt.

- 20.00 u **Multicultureel kafee**, in Los Buenos, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 20.00 u **DANS** Internationale Folklore-avond en volksbal. Optreden en samendans met de buitenlandse groepen, afgewisseld met Vlaamse volksdansen, in Rijschool, Rijschoolstraat 21, toeg. 100.
- 20.00 u **FILM** 'La Haine' van Mathieu Kassowitz ism bevrijdingsfilms, met nabespreking, in Universitaire Parochie, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 20.15 u **TEATER** 'Vriendinnen' - intelligent amusement van Ed Vanderweyden met Marleen Merckx en Annemarie Picard, in Amusementsteater Leuven, Vaart 25, res. 23.15.98.
- 21.00 u **KONSERT** Jazzy-funk optreden door 'Blaise', in Kafee Apero, toeg. gratis, org. Kontakt.
- 23.30 u **KONSERT** Perkussie door een gelegenhedsgroepje, in Kafee Apero, toeg. gratis, org. Kontakt.

ZONDAG

- 11.00 u **MIS** Paasfeesten: Festivalmis, in Sint-Pieterskerk.

Crimen

- 24/03 Voetbal tegen assistenten, in KB-sportshal. • 26/03 om 20.00 u: Fakbaravond, in de Rector. • 26/03 om 20.15 u: Presidiumvergadering, in 's Meiersstraat 5.

Eoos

- 24/03 om 20.00 u: Salamisbeker: voetbal en volleybal, in Spathal De Naeyer. • 25/03 om 12.45 u: Verkiezingen, op 7e verdiep. • 25/03 om 14.00 u: Spelletjesnamiddag, in Naamsestraat. • 25/03 om 20.00 u: Salamisbeker: voetbal en volleybal, in Spathal De Naeyer. • 26/03 om 12.45 u: Verkiezingen, tot 17.15u, op 7e verdiep. • 27/03 om 14.00 u: Tapavond, in de Fak.

Germania

- 24/03 om 21.00 u: Verkiezingsdebat, in MSI 00.20. • 25/03 om 09.00 u: Verkiezingen, in Hal van Letteren. • 25/03 om 09.00 u: Boekenverkoop, van 9 tot 5, in Hal van Letteren. • 25/03 om 22.00 u: Gratis vat van winnende ploeg, in Fak. • 26/03 om 15.00 u: Voetbal tegen Romania voor de Happartbeker, in Sportkot. • 26/03 om 22.00 u: Duo TD (samen met Historia), in Lido, toeg. 60/80.

Historia

- 24/03 om 20.00 u: Kringvergadering, in Perma. • 25/03 om 10.30 u: Colloquium "Hekserij in de Nederlanden gisteren en vandaag" met o.a. Prof. F. Vanhemelryck en prof. K. Pyck, in Justus Lipsiuszaal, Erasmushuis, toeg. 300. • 25/03 om 20.00 u: Film: 'Rosemary's Baby' van Polanski, in MSI 03.18, toeg. gratis. • 26/03 om 18.00 u: Etenje voor presidiumleden, verzamelen in de Fak.

Klio

- 24/03 om 20.00 u: Klassieke avond, in de Fak. • 25/03 om 14.00 u: Aktie tegen semestereksamen, voor de Hallen. • 25/03 om 14.00 u: Schaken en Trivial tegen Eoos, voor de Hallen. • 26/03 om 22.00 u: Klos-TD, Klio en Eoos dus, in Blauwe Kater. • 27/03 om 16.00 u: Verkiezingsdebat, in MSI 91.19, toeg. gratis. • 27/03 om 22.00 u: Cocktailavond, in Perma. • 27/03 om 24.00 u: Verkiezingsuitslag, in Perma.

Medica

- 24/03 om 20.00 u: Tappersfeest en Meubelavond, in Doc's Bar. • 24/03 om 20.00 u: Thema-avond samenwerking arts-verpleegkundige, in MTC. • 24/03 om 22.00 u: Meubelavond en pijpen, in Doc's Bar. • 25/03 om 16.30 u: Laatste centrale raad, in Doc's Bar. • 26/03 om 14.00 u: Werkgroep Kortenberg, pannekoekenfeest, in Doc's Bar. • 26/03 om 22.00 u: Kleinkunstavond in 't groot, in Doc's Bar. • 27/03 Swingpaleis, in Doc's Bar.

NFK

- 25/03 om 13.00 u: Laatste broodmaaltijd, in Studentenlounge.

Romania

- 24/03 om 20.00 u: Film 'Once were Warriors', in MSI 03.18, toeg. gratis.

VRG

- 24/03 Verkiezingsweek tot 26/03. • 27/03 om 18.00 u: Valkfeesten + BBQ, aansluitend optreden van 'Tony en de Hangmatten', een verassings VRG act en 'Ben Crabbé + Floorshow' in de Fak.

"Die drie Hitlergedichten zijn een spijtig insident"

In het departement Literatuurwetenschap loopt momenteel een project rond het literaire leven in Vlaanderen tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Een aantal resultaten wordt voorgesteld in het boek 'Kollaboratie of kultuur?'. Met het boek wil Dirk de Geest, de woordvoerder van het project, een nieuw licht werpen op de kwestie van de kulturele kollaboratie, die door andere auteurs vaak tendentieuus — vergoelend of afwijzend — wordt behandeld. Konkreet gebeurt dat door een nauwkeurige analyse van het discours van het tijdschrift 'Volk en Kultuur', dat verscheen van 1941 tot 1944, en binnen de context van het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV) geplaatst moet worden.

Dirk de Geest: «Door ons te concentreren op één — toonaangevend — tijdschrift, wilden we ons onderzoek inhoudelijk wat verdiepen. We hebben het vertoog in dat blad geanalyseerd en hebben ons gericht op de beeldvorming op gebied van kunst, literatuur en geschiedenis. Zijn we daarin geslaagd? Ik vind van wel. We hebben het debat over kulturele kollaboratie kunnen verrijken met een aantal nieuwe argumenten en wetenschappelijk feitenmateriaal. Maar een definitief oordeel vind je hier natuurlijk niet. Het is aan Luc Huyse om te oordelen of die mensen nu schuldig zijn of niet. Daar houden wij ons niet mee bezig.»

Veto: Tot nog toe was publikatie over kollaboratie het domein van de Vlaamse Beweging of van haar tegenstanders, met alle gevolgen van dien. U zegt in de inleiding geen standpunt te willen innemen. Streeft u dan een soort wetenschappelijke neutraliteit na, als alternatief?

De Geest: «Neen, neutraliteit is niet mogelijk in deze materie. Wij hebben niets willen vergoelijken. Het blad wordt duidelijk gesitueerd binnen de Nieuwe Orde. Aan de andere kant willen wij duidelijk enige nuance aanbrengen. Men heeft zich altijd vastgepind op die twee of drie Hitlergedichten die in het blad zijn verschenen, of op de positie die bepaalde auteurs hebben bekleed in het naziregime. Dat kan je niet goedpraten, maar als je het bekijkt in het geheel van het blad zijn het toch niet meer dan spijtige insidenten. Wij zijn op zoek gegaan naar meer fundamentele, inhoudelijke krachtlijnen, en dan blijkt het toch allemaal zo simpel niet te liggen.»

«Het is niet zo dat wij geen konklusies durven trekken. We zijn alleen niet vertrokken vanuit een bepaalde vooringenomenheid, die je inderdaad wel vindt bij vele andere publikaties over dit onderwerp. Vaak vertrekt men vanuit de visie dat er in de oorlog alleen goed en slecht is, wit en zwart. En dan hangt het van de ingesteldheid van de auteur af welk kamp hij kiest. De enige konklusie die je dan kan trekken is een bevestiging van je eigen waarde-oordeel. De situatie die wij tonen blijkt heel wat meer gekompliceerd.»

Veto: Wat is het belang van de analyse van zo één tijdschrift voor de visie op die hele periode?

De Geest: «Je krijgt alszins een idee van het gedachtegoed van die periode. Wat verwachten die mensen, wat is hun droom, wat is hun angst? Wij geven geen lijstje van 'verbrande auteurs', al had de uitgever dat wel gewild. Wij proberen een bepaalde gedachtegang bloot te leggen. Hoe functioneren mites bijvoorbeeld in dat discours, wat bepaalt de smaak van die groep mensen die zichzelf een kulturele elite acht? Wij tonen de aarzelingen, de interne tegenstellingen. Een mooi voorbeeld is dat van de uitspraken over het expressionisme. Vanuit wat bekend is over de 'Entartete Kunst' in Duitsland, zou je verwachten dat ook in 'Volk en Kultuur' het expressionisme

wordt afgebroken. Maar dan merk je hoe die auteurs zich in allerlei bochten proberen te wringen om het internationale expressionisme te veroordelen, maar de Latemse school wel tegelijk te prijzen, als volkse, aardse, eigen kunst.»

«Als je een oordeel wil vellen over die tijd, dan moet je de kontekst kennen. Was Paul De Man antisemit of prosemiet? Met één sitaat kun je alles bewijzen. Wij tonen de achtergrond, de denkpatronen, om zo die uitspraken in hun juiste licht te stellen. Wij zijn vooral geïnteresseerd in wat mensen gezegd hebben, en minder in welke functie ze bekleed hebben. Als ik elke morgen om halfnegen in het station ga staan, zal dat allicht een zekere betekenis hebben. Maar het is minstens even belangrijk om na te gaan wat ik daar allemaal vertel.»

«Als je 'Volk en Kultuur' bekijkt, merk je een aantal spanningen. Er is daar een tegenspraak tussen mensen die de kollabo-

vloed uitoefenen. De ideeën uit 'Volk en Kultuur' leefden op vrij grote schaal.»

Veto: Als je dan het vertoog van zo'n blad analyseert en je komt er op uit dat men het vaak heeft over 'eigen volk' of 'heimat', dan kan je dat toch een weinig verrassende konklusie noemen?

De Geest: «De verrassing zit hem in de verschillende betekenissen die zo'n term 'volk' krijgt. Wie behoort er tot het volk, dat is de centrale vraag. In het ene geval gaat het over Vlaanderen, dan weer over Groot-Nederland of over een Pangermaans rijk. Volgens de enen groeit zo'n volk doorheen de geschiedenis, aan de hand van gezamenlijke mites en verhalen die worden overgedragen, volgens anderen is het biologisch bepaald wie tot het volk behoort.»

«Je ziet die discussies ook in het blad naar voor komen. Radikale, vooruitstrevende Duitsegezinde geesten staan tegenover meer gematigde stemmen die eufemistisch spreken over 'deze nieuwe tijd.' Dat onder-

Ook vandaag wordt Felix Timmermans nog gelezen vanuit een zelfde standpunt. Het probleem begint wanneer diezelfde mensen met dezelfde ingesteldheid 'Het verdriet van België' willen lezen. Maar, zeker op levensbeschouwelijk vlak, vind je ook vandaag nog diezelfde beeldtaal.»

Veto: U heeft een tijdje de 'Vlaamse Filmpjes' geredigeerd. Heeft u dan meegewerkt aan het in stand houden van dat gedachtegoed?

De Geest: «(lacht) Ach, de Vlaamse Filmpjes zijn niet meer wat ze geweest zijn. Maar, inderdaad, dat is zo'n tipisch instrument waarmee bepaalde mites en verhalen waaruit een volk zijn identiteit konstrueert, worden overgedragen van generatie op generatie. Interessant aan onze studie is, dat van een aantal ljkpunten van de Vlaamse kultuur — de Guldensporenslag, de Boerenkrijg — aan de ene kant het specifieke historische belang wordt benadrukt, en aan de andere kant zijn die heel geïndividualiseerde periodes ook heel gelijklopend. In de Vlaamse Filmpjes worden de heiligenlevens ook steeds op dezelfde manier voorgesteld. Dat is ook het probleem met het modernisme waar ik het zonet over had: je kan dat besef van het verschil en van het andere maar ontwikkelen, als je ook de nadruk legt op patronen die steeds weerkeren, waar je die verandering dan tegen kan afzetten. Dus, de Vlaamse Filmpjes moeten er zijn. Maar op dit moment wordt dat besef van de identiteit op een heel andere manier belichaamd: we hebben een minister-president, en een aantal georganiseerde instanties, die zich daarmee bezighouden.»

Sjabloon

Veto: Is het boek een geschikt instrument om dat hedendaagse vertoog te bekritisseren aan de hand van het discours dat tijdens WO II werd gevoerd, in een tijdschrift als 'Volk en Kultuur'?

De Geest: «Dat was zeker niet onze bedoeling, maar het is wel een les die wij geleerd hebben. Ik kan niet meer naar nieuwstuitzendingen of politieke tribunes kijken, zonder dezelfde gemeenplaatsen terug te vinden. Een tribune van het Vlaams Blok op tv begon met illustraties van de Guldensporenslag, de Val van Antwerpen, de Boerenkrijg, net die episodes die wij bestudeerd hebben. Mochten er mensen het boek lezen zonder die implicaties te erkennen, dan zou dat een onrechtmatig gebruik van het boek zijn.»

Veto: Hebt u al reacties gekregen?

De Geest: «Terwijl we eraan werkten, zelden er een aantal mensen dat we waarde-oordelen moesten vellen: iemand is antisemiet of niet, en er zijn geen tussenposities.»

Veto: Vinden wij ook.

De Geest: «Ik zou het leuk vinden als het waar was, maar het werkt zo niet. In 'Volk en Kultuur', binnen de Nieuwe Orde eigenlijk een gematigd blad, wordt het woord 'joods' vrij frekwent gebruikt, maar wel uitsluitend als adjectief, en in een opsomming: joods, internationaal, kapitalistisch. Daardoor wordt het een sjabloon voor een maatschappelijke crisis, maar het wordt nauwelijks gebruikt om aan een specifieke situatie of bevolkingsgroep te refereren. In DeVlag, een veel extremer blad, wordt wel antijoods gepraat, en worden mensen, zelfs de katholieke priester Albert Westerlinck, als joods aangeduid. Hitler is er zelfs in geslaagd om een soort angst voor de tijd om te zetten in angst voor een tijd waarin joden leven, en ten slotte een paar mensen te stigmatiseren als de oorzaak van het probleem. Zulke dingen tref je niet aan in 'Volk en Kultuur.'»

Bart Eeckhout
Joris Janssens

Met één sitaat kun je alles bewijzen

(foto Yvan Put)

ratie heel gunstig gezind zijn, in het spoor van De Vlag (radikale kollaboratiebeweging die later opgaat in de SS, nvdr), en anderen die heel wat minder ver willen gaan. Men spreekt dan eerder van akkomodatie, het is een poging om vooral niet in konflikt te komen met de bezetter.»

Veto: Was 'Volk en Kultuur' dan een elitair rechts klikje, of was het op het grote publiek gericht?

De Geest: «Zeker geen klikje, hoor. Onder de medewerkers treffen we veel naoorlogse professoren aan, van verschillende universiteiten. Een breed spectrum dus, maar wel intellectueel en katholiek. Er waren ook veel mensen uit het onderwijs, die sterk gericht waren op opvoeding en vorming. 'Volk en Kultuur' is geen programatisch blad, maar wilde onrechtstreeks in-

scheid past ook in een bepaalde strategie, het is niet zomaar een teken van wanorde. Als je twijfelaars wil overtuigen moet je zowel een radikaal programma aanbieden als de wat meer keurige en bezonnen afspiegeling daarvan. Geen enkele partij of ideologie, ook vandaag nog, kan bestaan zonder die dualiteit.»

Veto: Tijdschriften als 'Volk en Kultuur' bedienen zich van een specifieke beeldtaal. Leeft die ook nu nog door?

De Geest: «Absoluut. Natuurlijk is de traditionele, klassieke poëtica na 1945 grotendeels vervangen door een meer modernistische beweging. Er lopen sindsdien twee sporen door onze kultuur. Naast de moderne, spraakmakende beweging, heb je een meer behoudsgezinde die niet zo veel verschil van wat je in 'Volk en Kultuur' vindt.

Dirk de Geest, Eveline Vanfraussen, Ilse Mestdagh en Marnix Beyen, Kollaboratie of kultuur. Een Vlaams tijdschrift in bezettingstijd (1941-1944). Meulenhoff/Kritak/Soma, Amsterdam/Antwerpen, 1997.